

جمهوری اسلامی ایران

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

مبانی و ضوابط توسعه گلخانه‌ها
دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها
(نظام گلخانه‌ای کشور)

نشریه شماره ۴۷۲

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور تولیدات گیاهی
دفتر امور گل و گیاهان زینتی و داروئی
<http://agron.agri-jahad.ir>

معاونت نظارت راهبردی
دفتر نظام فنی اجرایی
<http://tec.mporg.ir>

زمستان ۱۳۸۷

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

بسمه تعالی

شماره:	۱۰۰/۱۱۳۱۷۴
تاریخ:	۱۳۸۷/۱۱/۲۹

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع:

دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها (نظام گلخانه‌ای کشور)

به استناد آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی، موضوع ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (مصوبه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷ هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، به پیوست نشریه شماره ۴۷۲ دفتر نظام فنی اجرایی، با عنوان «دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها (نظام گلخانه‌ای کشور)» از نوع گروه سوم ابلاغ می‌شود.

دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور، پیمانکاران و عوامل دیگر می‌توانند از این نشریه به عنوان راهنما استفاده کنند و در صورتی که روش‌ها، دستورالعمل‌ها و راهنمای بهتری در اختیار داشته باشند، رعایت مفاد این بخشنامه الزامی نیست.

عوامل یاد شده باید نسخه‌ای از دستورالعمل‌ها، روش‌ها یا راهنماهای جایگزین را به دفتر نظام فنی اجرایی ارسال کنند.

امیرمنصور برقی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

انگیزه

اصلاح مدارک فنی

خواننده گرامی

دفتر نظام فنی اجرایی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، با استفاده از نظر کارشناسان برجسته مبادرت به تهیه این نشریه کرده و آن را برای استفاده به جامعه مهندسی کشور عرضه نموده است. با وجود تلاش فراوان، این اثر مصون از ایرادهایی نظیر غلطهای مفهومی، فنی، ابهام، ابهام و اشکالات موضوعی نیست.

از این رو، از شما خواننده گرامی صمیمانه تقاضا دارد در صورت مشاهده هرگونه ایراد و اشکال فنی

مراتب را به صورت زیر گزارش فرمایید:

- ۱- شماره بند و صفحه موضوع مورد نظر را مشخص کنید.
  - ۲- ایراد مورد نظر را به صورت خلاصه بیان دارید.
  - ۳- در صورت امکان متن اصلاح شده را برای جایگزینی ارسال نمایید.
  - ۴- نشانی خود را برای تماس احتمالی ذکر فرمایید.
- کارشناسان این دفتر نظرهای دریافتی را به دقت مطالعه نموده و اقدام مقتضی را معمول خواهند داشت. پیشاپیش از همکاری و دقت نظر جنابعالی قدردانی می‌شود.

نشانی برای مکاتبه: تهران، میدان بهارستان، خیابان صفی‌علی‌شاه، مرکز تلفن ۳۳۲۷۱، دفتر نظام فنی اجرایی

Email: tsb.dta@mporg.ir

web: <http://tec.mporg.ir/>

بسمه تعالی

پیشگفتار

رشد سریع اقتصادی و فرهنگی، رشد جمعیت، محدودیت آب و خاک، نیاز جامعه به مواد غذایی، وجود بازارهای بزرگ مصرف و علاقه مندی به تولید محصولات خارج از فصل در سالهای اخیر موجب توسعه کشت محصولات گلخانه ای شده است. از آنجا که افزایش کارآمدی طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری با رویکرد سیستمی، فرایندی، نتیجه گرا و دستیابی به سیستم کنترل کیفی، متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی و اقلیمی کشور از اهداف قانون برنامه چهارم توسعه است، لذا معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری حسب وظیفه قانونی وفق ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و آیین نامه استانداردهای اجرایی طرحهای عمرانی مصوب ۳۰ تیر ماه ۱۳۵۲ هیات وزیران و در چارچوب نظام فنی اجرایی کشور (مصوبه شماره ۴۲۳۳۹/ت ۳۳۴۹۷ ه مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیات محترم وزیران) با پیشنهاد معاونت امور تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی، تدوین ضوابط طراحی و دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه ای کشور را در دستور کار خود قرار داده است.

نشریه حاضر در جلسات متعدد کارشناسی توسط کارشناسان معاونت امور تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی و با همکاری دفتر نظام فنی اجرایی نهایی شده است.

این مقررات شامل کلیه دستورالعمل ها، مقررات اجرایی و فرآیندهای تهیه و تصویب طرحها و احداث گلخانه ها و مجتمع های گلخانه ای در شرایط فعلی کشور می باشد که در راستای مقررات ملی کشاورزی تهیه و تدوین گردیده است. در اینجا باید گفت که مقررات ملی کشاورزی به طور کلی باید مجموعه ای از ضوابط فنی اجرایی و حقوقی باشد که بتواند علاوه بر نگاه ویژه به مسائل اقتصادی و اجتماعی عملیات فنی از کاشت تا برداشت و مسائل بازار را پوشش دهد. این مقررات باید بتواند روابط ارائه دهندگان خدمت (مهندسين کشاورزی) و گیرندگان خدمات را سامان داده و رعایت آن باید در تمام مراحل کشاورزی به طور اعم الزامی باشد. تهیه این مقررات به نحوی باید باشد که از طریق آنها بتوان حداقل بهره دهی مناسب، سلامت محصول، صرفه اقتصادی بهره برداران و ثروت ملی را فراهم نمود.

معاونت نظارت راهبردی از تمامی کارشناسان و نمایندگان دستگاه های اجرایی که به نحوی در تهیه و تدوین این مجموعه همکاری داشته اند تشکر و قدرانی می کند.

معاون نظارت راهبردی

زمستان ۱۳۷۸

بسمه تعالی

شرایط اقلیمی ایران از نظر محدودیت منابع آب شیرین، فراوانی نور خورشید و موقعیت آب و هوایی گوناگون، بهره‌گیری بهینه از این منابع را در دستور کار این معاونت قرار می‌دهد. مزایای متعدد پرورش گلخانه‌ای گیاهان از جمله نیاز به آب و زمین کمتر و امکان کشت و پرورش در تمام طول سال و فصولی که گیاهان در فضای آزاد قابل کشت نیستند و همچنین وجود فارغ التحصیلان متخصص در بخش کشاورزی توجه بیش از پیش به این فعالیت را مشخص می‌سازد. موفقیت و یا شکست بهره‌برداری از شرایط کشت گلخانه‌ای در گرو استفاده صحیح از شرایط اقلیمی، سازه و ساختمان مناسب گلخانه، انتخاب گیاهان مناسب برای کشت، اطلاع از بذر و شرایط تکثیر گیاهان، استفاده مناسب از کود و سموم دفع آفات و نیز به کار بردن درست منابع مالی است. لذا می‌توان با آموزش نیروی کار و توسعه کشت محصولات گلخانه‌ای، علاوه بر بهره‌وری بیشتر از منابع آب و نهاده‌های کشاورزی و استفاده بهینه از منابع خاک، امکان تولید محصولاتی با کیفیت بهتر و ایجاد اشتغال پایدار به خصوص برای فارغ‌التحصیلان رشته‌های مرتبط کشاورزی را میسر کرد.

محمدرضا جهانسوز

معاون وزیر در امور تولیدات گیاهی

دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌های کشور (نظام گلخانه‌ای کشور)

نشریه شماره ۴۷۲

تهیه کننده:

دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی، وزارت جهاد کشاورزی

بررسی کنندگان:

– معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری:

آقای مهندس علیرضا دولتشاهی	معاون دفتر نظام فنی اجرایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
آقای مهندس خشایار اسفندیاری	رییس گروه آب، کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست مسئول دفتر نظام فنی اجرایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
خانم مهندس ساناز سرافراز	مشاور دفتر نظام فنی اجرایی

– دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی:

آقای مهندس میر بهروز غیبی	مدیرکل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی، وزارت جهاد کشاورزی
---------------------------	---

– سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران:

آقای مهندس ایرج سالاری	معاون برنامه ریزی اشتغال و توسعه تشکلهای تخصصی
آقای مهندس شاهرخ رمضان نژاد	رییس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان تهران

تصویب کنندگان:

آقای مهندس علیرضا دولتشاهی	معاون دفتر نظام فنی اجرایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
آقای مهندس میر بهروز غیبی	مدیرکل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی
آقای مهندس خشایار اسفندیاری	رییس گروه آب، کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست مسئول دفتر نظام فنی اجرایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	۱- فصل اول (مقررات عمومی)
	۱-۱- تعاریف
۳	۱-۱-۱- دستورالعمل
۳	۲-۱-۱- دستورالعمل های فنی
۳	۳-۱-۱- مقررات
۳	۴-۱-۱- طراحی
۳	۵-۱-۱- مبانی طراحی
۳	۶-۱-۱- معیارهای طراحی
۳	۷-۱-۱- معیارهای فنی
۳	۸-۱-۱- مقررات فنی
۴	۹-۱-۱- ایمنی
۴	۱۰-۱-۱- توجیه اقتصادی
۴	۱۱-۱-۱- نظارت
۴	۱۲-۱-۱- بهره برداری
۴	۱۳-۱-۱- گلخانه
۴	۱۴-۱-۱- گلخانه آموزشی
۴	۱۵-۱-۱- گلخانه تحقیقاتی
۴	۱۶-۱-۱- گلخانه تفریحی
۵	۱۷-۱-۱- گلخانه تجاری
۵	۱۸-۱-۱- واحد تولید و پرورش قارچ خوراکی
۵	۱۹-۱-۱- مدیریت گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی
۵	۲۰-۱-۱- متقاضی احداث واحد پرورش قارچ خوراکی
۵	۲۱-۱-۱- مهندس
۵	۲۲-۱-۱- مسئول فنی
۶	۲۳-۱-۱- مهندس ناظر
۶	۲۴-۱-۱- مهندس مشاور
۶	۲۵-۱-۱- پیمانکار
۶	۲۶-۱-۱- ارجاع کار
۷	۲۷-۱-۱- گلخانه دار
۷	۲۸-۱-۱- موافقت اولیه
۷	۲۹-۱-۱- پروانه
۷	۳۰-۱-۱- پروانه تاسیس

عنوان

صفحه

۷	۱-۱-۳۱- پروانه بهره برداری
۷	۱-۱-۳۲- مجوز
۸	۱-۱-۳۳- مجوز توسعه
۸	۱-۱-۳۴- مجوز بهسازی و نوسازی
۸	۱-۱-۳۵- مجوز تغییر کشت
۸	۱-۱-۳۶- گواهی ابطال پروانه فعالیت
۸	۱-۱-۳۷- سازمان
۹	۲-۱- وظایف کمیسیونها و کمیته ها
۹	۱-۲-۱- ستاد اجرایی تولیدات گلخانه ای و قارچ های خوراکی کشور
۹	۱-۲-۱-۱- وظایف ستاد اجرایی تولیدات گلخانه ای کشور
۹	۲-۲-۱- ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای در استان
۱۰	۱-۲-۲-۱- وظایف ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای سازمان جهاد کشاورزی استان
۱۰	۲-۲-۲-۱- کمیته فنی صدور انواع پروانه های گلخانه ای استان
۱۱	۲-۲-۳-۱- وظایف کمیته فنی صدور انواع پروانه های گلخانه ای استان
۱۱	۳-۱- روند صدور پروانه ها
۱۱	۱-۳-۱- پروانه تاسیس
۱۲	۲-۳-۱- پروانه بهره برداری
۱۲	۳-۳-۱- مجوز توسعه
۱۳	۴-۳-۱- مجوز بهسازی و نوسازی
۱۳	۵-۳-۱- مجوز تغییر کشت
۱۴	۴-۱- شرایط زمین، آب، برق و سوخت
۱۴	۱-۴-۱- زمین
۱۵	۲-۴-۱- آب
۱۵	۳-۴-۱- برق
۱۵	۴-۴-۱- سوخت
	۲- فصل دوم (ضوابط عمومی)
۱۹	۱-۲- مدارک عمومی
۱۹	۱-۱-۲- مدارک مربوط به زمین
۲۰	۲-۱-۲- مدارک مربوط به شناسائی محل
۲۰	۳-۱-۲- مدارک مربوط به تامین آب
۲۰	۴-۱-۲- مدارک مربوط به تامین انرژی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲۰	۱-۲-۱-۴- برق
۲۰	۱-۲-۴-۲- گاز
۲۰	۱-۲-۴-۳- نفت گاز (گازوئیل)
۲۰	۱-۲-۵- مدارک مربوط به متقاضی صدور پروانه برای تولید محصولات گلخانه‌ای یا قارچ خوراکی
۲۱	۱-۲-۶- حداقل های سطح و تولید برای احداث گلخانه و واحدهای پرورش قارچهای خوراکی
۲۱	۱-۲-۶-۱- گلخانه ها
۲۱	۱-۲-۶-۲- واحد پرورش قارچ خوراکی
۲۲	۲-۲- آموزش
۲۳	۲-۳- تعهدات
	۳- فصل سوم (مقررات فنی)
۲۷	۳-۱- مقررات فنی
۲۷	۳-۱-۱- گلخانه
۲۷	۳-۱-۱-۱- موارد فنی قبل از ساخت گلخانه
۲۷	۳-۱-۱-۲- موارد فنی در حین ساخت گلخانه
۲۸	۳-۱-۱-۳- موارد فنی داخل گلخانه
۲۸	۳-۱-۱-۴- موارد فنی تجهیزات و تأسیسات
۳۴	۳-۱-۱-۵- موارد فنی بستر کشت
۳۶	۳-۱-۲- واحد پرورش قارچ خوراکی
۳۶	۳-۱-۲-۱- موارد فنی قبل از ساخت واحد پرورش قارچ خوراکی
۳۶	۳-۱-۲-۲- موارد فنی در حین ساخت واحد پرورش قارچ خوراکی
۳۸	۳-۱-۲-۳- موارد فنی داخل واحدهای پرورش قارچ های خوراکی
۳۹	۳-۱-۲-۴- موارد فنی تاسیسات و تجهیزات
۴۱	۳-۱-۲-۵- موارد فنی بستر کشت قارچهای خوراکی
۴۲	۳-۱-۲-۶- سیستم بهداشتی
۴۳	۳-۱-۲-۷- بیمه
۴۴	۳-۱-۲-۸- ضوابط لازم برای احداث واحد مستقل کمپوست سازی قارچ خوراکی
۴۴	۳-۲- سیستم های گلخانه ای
	۴- فصل چهارم (مجتمع گلخانه ای)
۴۷	۴-۱- مجتمع گلخانه ای

عنوان

۵- فصل پنجم (ضمائم)

الف - فرمها

۵۳	
۵۴	فرم شماره ۱ - درخواست صدور پروانه (واحد گلخانه)
۵۵	فرم شماره ۱ - درخواست صدور پروانه (واحد پرورش قارچ خوراکی)
۵۶	فرم شماره ۲ - تعهدنامه (واحد گلخانه)
۵۷	فرم شماره ۲ - تعهدنامه (واحد پرورش قارچ خوراکی)
۵۸	فرم شماره ۳ - گواهی پایان کار گلخانه
۶۰	فرم شماره ۳ - گواهی پایان کار واحد پرورش قارچ خوراکی
۶۲	فرم شماره ۴ - فرم اعلام نواقص در حین اجرای پروژه

ب - نمونه (پروانه ها و مجوزها)

۶۳	
۶۴	موافقت اولیه
۷۰	پروانه تاسیس
۷۳	پروانه بهره برداری
۷۹	مجوز تغییر کشت
۸۲	مجوز توسعه
۸۵	مجوز بهسازی و نوسازی
۹۱	منابع مورد استفاده

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۱	جدول ۱-۲ - حداقل فاصله گلخانه ها از عوارض طبیعی، تاسیسات، مناطق مسکونی، راهها
۲۲	جدول ۲-۲ - حداقل فاصله واحدهای قارچ خوراکی با عملیات کمپوست سازی از ....
۲۲	فواصل واحدهای پرورش قارچ خوراکی تا مراکز -جدول ۲-۳ آلوده کننده
۳۰	جدول ۱-۳ - مساحت ابنیه مورد نیاز متناسب با طرح و مساحت واحد گلخانه ای
۳۷	مساحت ابنیه مورد نیاز در واحدهای پرورش قارچ جدول ۲-۳
۸۹	جدول ضمیمه شماره ۱ مقایسه سه نوع سیستم کشت هیدروپونیک
۹۰	جدول ضمیمه شماره ۲ جدول کمی و کیفی آب و خاک در گلخانه ها

فصل ۱

مقررات عمومی

۱-۱- تعاریف

۱-۱-۱- دستورالعمل (Instruction)

مجموعه روش‌ها و دستوراتی است که برای انجام یک موضوع یا یک کار مشخص تدوین می‌گردد و رعایت آن الزامی است.

۱-۱-۲- دستورالعمل‌های فنی (Technical Instruction)

مجموعه‌ای از مشخصات فنی، روش‌ها و ضوابطی می‌باشد که بر اساس اصول علمی و فنی موجود در کشور و جهان با توجه به شرایط اقلیمی، زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و برای بهبود کیفیت طراحی، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری طرح‌ها تهیه و تدوین می‌شود.

۱-۱-۳- مقررات (Regulation)

به معنی عام شامل قوانین، مصوبات، بخشنامه‌ها و هر چه که ضمانت اجرایی داشته باشد، می‌باشد.

۱-۱-۴- طراحی (Design)

فرآیند ترکیب ایده‌ها با نیازها و ارائه آن به صورت شماتیک یا نقشه همراه با مشخصات و دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرای آن، اطلاق می‌گردد.

۱-۱-۵- مبانی طراحی (Bases of Design)

عبارت است از حصول ایمنی، قابلیت بهره‌برداری و عملکرد مطلوب طرح در شرایط اقلیم‌های مناسب و بکارگیری استانداردهای ذریبط

۱-۱-۶- معیارهای طراحی (Design Criteria)

مجموعه ضوابط فنی هستند که قضاوت و تصمیم‌گیری‌های طراحی بر آنها استوار می‌گردد.

۱-۱-۷- معیارهای فنی (Technical Criteria)

معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، عبارتند از مجموعه‌ای از مشخصات فنی، روش‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌های فنی که بر اساس اصول علمی و فنی موجود در کشور و جهان، تهیه و تدوین می‌شوند.

۱-۱-۸- مقررات فنی (Technical Regulation)

مجموعه مقررات پذیرفته شده و مدونی است که در برگزیده استانداردها و مشخصات فنی بوده و جنبه عمومی دارد و بدان استناد می‌شود.

۱-۱-۹- ایمنی (Safety)

ایمنی یکی از جنبه های کیفیت است که در آن احتمال خطر آسیب (به اشخاص) یا خسارت مادی به میزان قابل قبولی محدود می شود.

۱-۱-۱۰- توجیه اقتصادی (Economic Feasibility)

بررسی طرح پیشنهادی به منظور اطمینان از این که درآمدهای پیش بینی شده بیشتر از هزینه های برآورد شده است.

۱-۱-۱۱- نظارت (Supervision)

مجموعه خدمات و اقداماتی است که برای کنترل و حصول اطمینان از صحت اجرای کار طبق اسناد و مدارک قرارداد انجام می شود.

۱-۱-۱۲- بهره برداری (Utilization)

بهره برداری به فعالیتهایی اطلاق می شود که به ما اطمینان می دهد که عملکرد طرحها طبق دستورالعمل تهیه شده به وسیله طراح بوده و اهداف طرح برآورده شده است.

۱-۱-۱۳- گلخانه (Greenhouse)

گلخانه عبارت است از چارچوب یا اسکلتی با پوشش شفاف قابل نفوذ نسبت به نور که در آن با کنترل عوامل اصلی تولید (نور، دما، رطوبت و دی اکسید کربن) و نهادهای مؤثر بر رشد و نمو گیاه امکان تولید مطلوب محصولات مختلف کشاورزی و باغبانی فراهم گردیده و می توان گیاه را در مقابل خسارات عوامل نامساعد حفظ کرد.

۱-۱-۱۴- گلخانه آموزشی (Training G.)

گلخانه ای است مجهز به کلیه تأسیسات سرمایشی، گرمایشی، آبیاری و تجهیزات کنترل عوامل محیطی که دارای فضای تردد بالا جهت آموزش کشت و کار محصولات گلخانه ای در کلیه فصول سال، می باشد.

۱-۱-۱۵- گلخانه تحقیقاتی (Research G.)

گلخانه ای است با سیستم کنترل دقیق پارامترهای محیطی و کنترل آفات و بیماریها که در آن امکان ثبت (رکورد) اطلاعات داخل گلخانه مهیا می باشد. در داخل این گلخانه، اتاقکها و یا گلخانه های کوچکتری به منظور انجام همزمان چند آزمایش فراهم شده است.

۱-۱-۱۶- گلخانه تفریحی

این نوع گلخانه ها با اشکال متنوع و با استفاده از انواع پوششها در ابعاد کوچک جهت سرگرمی و یا تولید ایجاد می شود.

۱-۱-۱۷- گلخانه تجاری

این نوع گلخانه دارای اسکلت و پوشش متناسب با اقلیم منطقه و نوع محصول تولیدی بوده و دارای سطوح وسیعتر نسبت به سایر گلخانه ها برای تولیدات مختلف می باشد و امکان استفاده از آن در تمام فصول سال وجود دارد.

تذکر: بحث های صورت گرفته در نظام گلخانه مربوط به گلخانه های تجاری برای تولید محصولات گلخانه ای و واحدهای اقتصادی پرورش قارچ خوراکی می باشد.

۱-۱-۱۸- واحد تولید و پرورش قارچ خوراکی

عبارت است از سالن های تولید و ابنیه مورد نیاز تولید و پرورش قارچ خوراکی که بطور استاندارد و با رعایت ضوابط فنی مربوطه احداث گردیده است و امکان تامین شرایط محیطی مورد نیاز (دما، رطوبت نسبی و دی اکسید کربن) را برای قارچ فراهم می نماید.

۱-۱-۱۹- مدیریت گلخانه (Greenhouse management) یا واحد پرورش قارچ خوراکی (Mushroom farm management)

عبارت است از برنامه ریزی، هدایت و کنترل کلیه عملیات مربوط به کاشت، داشت و برداشت محصول مناسب.

۱-۱-۲۰- متقاضی احداث واحد پرورش قارچ خوراکی

شخص حقیقی یا حقوقی است که براساس شرایط مندرج در گردش کار صدور پروانه تاسیس و بهره برداری واحدهای پرورش قارچ خوراکی، برای احداث واحد قارچ خوراکی اقدام می نماید.

۱-۱-۲۱- مهندس

فرد متخصص دارای گواهینامه در رشته مشخصی برای انجام خدمات طراحی (کشاورزی، منابع طبیعی، محیط زیست و فضای سبز)، نظارت، ساخت، بهره برداری و نگهداری می باشد. توانایی تخصصی مهندس می بایست توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی مورد تأیید قرار گیرد.

۱-۱-۲۲- مسئول فنی

مسئول فنی، مهندس دارای گواهینامه رشته های مرتبط با تولید محصولات گلخانه ای و پرورش قارچ های خوراکی و دارای رتبه از سازمان نظام مهندسی که با گذراندن دوره های کارورزی عملی، مهارت و تخصص خدمات مهندسی تولید و نگهداری محصولات گلخانه ای و قارچ را کسب، و از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، گواهینامه مسئول فنی دریافت نموده باشد.

مسئول فنی مسئولیت اجراء و کنترل شاخص های تولید محصولات گلخانه ای و پرورش قارچ و رعایت استانداردها و معیارهای اصول صحیح مهندسی کشاورزی ابلاغی از سوی نظام مهندسی را برعهده دارد.

تبصره: در مورد مسئول فنی واحد پرورش قارچ خوراکی فارغ التحصیل صنایع غذایی را نیز شامل می گردد.

۱-۱-۲۳- مهندس ناظر

شخصی حقیقی دارای رتبه و صلاحیت حرفه ای از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری یا سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی است که برای انجام نظارت فنی بر عملیات اجرائی به منظور اطمینان از تطابق نقشه ها و مشخصات فنی از ابتدا و در حین عملیات اجرایی از طرف سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی به متقاضی معرفی می گردد.

تبصره: در مورد طرحهایی که اعتبارات آنها از محل طرحهای تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های مربوطه الزمی است.

۱-۱-۲۴- مهندس مشاور

مهندس مشاور شخص حقوقی و حقیقی است دارای رتبه و صلاحیت حرفه‌ای مشاوره‌ای مرتبط از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری یا سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی که به منظور طراحی و راهبری پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه از سوی نظام مهندسی به متقاضی معرفی می گردد.

تبصره ۱: در مورد مهندسین مشاور حقوقی، حضور مهندس عمران و مکانیک در کادر شاغلین فنی شرکت الزامیست.

تبصره ۲: در صورت بهره گیری از خدمات کارشناس حقیقی در صورت نداشتن تخصص در زمینه عمران و مکانیک باید از همکاری مهندس عمران و مکانیک استفاده گردد.

تبصره ۳: در مورد طرحهایی که اعتبارات آنها از محل طرحهای تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های مربوطه الزمی است.

۱-۱-۲۵- پیمانکار

شخص حقیقی یا حقوقی است دارای رتبه و صلاحیت حرفه‌ای پیمانکاری مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری یا سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی که به منظور اجرای نقشه‌های محاسباتی و موقعیتی پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه تایید شده مهندس مشاور، از سوی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی به متقاضی معرفی می گردد.

پیمانکار حقیقی و حقوقی می بایست برای اجرای بخشی از کارهای تخصصی در حوزه عمران و مکانیک، به عنوان پیمانکار جزء و یا پیمانکار دست دوم، اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد صلاحیت را از طریق عقد قرارداد به کار گمارد.

تبصره: در مورد طرحهایی که اعتبارات آنها از محل طرح های تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های مربوطه الزمی است.

۱-۱-۲۶- ارجاع کار

کلیه درخواست های واصله به سازمان نظام مهندسی استان از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی پس از ثبت در دفتر سازمان می بایستی با توجه به برآورد حجم کار و شناخت و تشخیص کار، بین کارشناسان ذیصلاح عضو سازمان تقسیم و ارجاع گردد.

ارجاع کار با رعایت نوبت و با توجه به صلاحیت و تجربه و تخصص کارشناس به طریقی اعمال می‌گردد که منجر به تعادل لازم در کارهای ارجاعی از لحاظ حجم کار، فاصله، مسافت و رعایت عدالت نسبی در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی عضو سازمان هماهنگ گردد.

تبصره: در مورد طرح‌هایی که اعتبارات آنها از محل طرحهای تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های مربوطه الزمی است.

۱-۱-۲۷- گلخانه دار

به شخصی (حقیقی و حقوقی) که براساس ضوابط مربوطه به تولید یک یا چند نوع محصول مناسب برای تولید در داخل گلخانه اشتغال داشته باشد، اطلاق می‌گردد.

۱-۱-۲۸- موافقت اولیه

مجوزی است که با درخواست و قبل از هر گونه اقدام و عنداللزوم برای متقاضیان فاقد اسناد مثبته علی‌الخصوص زمین توسط سازمان نظام مهندسی استان صادر می‌گردد و هیچگونه تعهدی برای وزارت جهاد کشاورزی و سازمان صادرکننده ایجاد نمی‌کند.

۱-۱-۲۹- پروانه

پروانه سندی است که در محدوده زمانی و مکانی مشخصی به منظور شروع فعالیت در زمینه تولید فعالیت در زمینه تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچ برای اشخاص حقیقی و یا حقوقی صادر می‌شود و انواع پروانه ها عبارتند از : تاسیس و بهره برداری

۱-۱-۳۰- پروانه تاسیس

سندی است که پس از ارائه مدارک مثبته مورد نیاز و در صورت داشتن شرایط لازم، برای احداث گلخانه در قطعه زمین مورد تأیید صادر می‌شود.

۱-۱-۳۱- پروانه بهره برداری

سندی است که پس از اتمام عملیات احداث و تجهیز طرح و تطابق با طرح تأیید شده اولیه، جهت آغاز فعالیت در امر تولید صادر می‌شود.

۱-۱-۳۲- مجوز

اجازه نامه ای است که در محدوده زمانی و مکانی پروانه های صادره برای توسعه، بهسازی و نوسازی و تغییر کشت تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچهای خوراکی برای افراد حقیقی و حقوقی صادر می‌شود.

۱-۱-۳۳- مجوز توسعه

اجازه نامه‌ای است که بهره بردار به منظور افزایش سطح گلخانه در قطعه زمین تحت فعالیت خود درخواست مینماید و در صورت احراز شرایط لازم صادر می‌شود.

۱-۱-۳۴- مجوز بهسازی و نوسازی

اجازه نامه‌ای است که با توجه به پیشرفت فن آوری و سایر مسائل مرتبط با تولیدات گلخانه ای و بنا به درخواست بهره بردار جهت بهسازی و نوسازی گلخانه طبق دستورالعمل ها و مقررات مربوطه صادر می‌گردد.

۱-۱-۳۵- مجوز تغییر کشت

اجازه نامه‌ای است که بنا به درخواست بهره‌بردار جهت تغییر کشت محصولات تولیدی فعلی به دیگر محصولات گلخانه‌ای صادر می‌شود.

تبصره: بهره بردار موظف است به منظور تغییر کشت، در داخل یک گروه محصولی برنامه کشت خود را توسط مسئول فنی به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی اعلام نماید.

تبصره: گروه محصولی عبارتست از گروهی از محصولات کشاورزی که دارای خصوصیات خانوادگی یکسان می‌باشند.

تبصره: انواع گروه‌های محصولی عبارتند از:

سبزی

جالیزی

باغی

علوفه ای

تکثیری

گلها و گیاهان زینتی

۱-۱-۳۶- گواهی ابطال پروانه فعالیت

این گواهی پس از توقف تولید یا درخواست بهره بردار و یا به تشخیص کمیته صدور پروانه به دلیل عدم رعایت ضوابط نظام گلخانه‌ای صادر می‌شود.

تبصره: در صورت صدور گواهی ابطال پروانه فعالیت گلخانه‌ای، در مورد نحوه فعالیت در قطعه زمین مربوطه و استفاده از ابنیه‌ها و تاسیسات جانبی، مراتب به مراجع مربوطه اعلام خواهد شد تا در مورد اقدامات بعدی تصمیم مناسب اتخاذ گردد.

۱-۱-۳۷- سازمان

از این پس در این نظام نامه کلمه سازمان مترادف سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی می‌باشد.

۱-۲- وظایف کمیسیون‌ها و کمیته‌ها

۱-۲-۱- ستاد اجرایی تولیدات گلخانه‌ای و قارچ‌های خوراکی کشور

- معاون وزیر در امور تولیدات گیاهی (رئیس ستاد)
- مدیر کل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی (دبیر ستاد)
- نماینده معاونت آب و خاک و صنایع
- نماینده دفتر نظام بهره برداری
- نماینده معاونت امور اقتصادی و برنامه‌ریزی
- نماینده معاونت ترویج، تحقیقات و آموزش کشاورزی
- نماینده بانک کشاورزی
- نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور
- نماینده انجمن صنفی گلخانه سازان
- رئیس و عضو هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان قارچ خوراکی
- مدیر عامل اتحادیه گل و گیاه ایران
- در صورت نیاز کارشناسان و افراد خبره و متخصص مرتبط با امور گلخانه‌ای یا قارچ خوراکی

۱-۲-۱-۱- وظایف ستاد اجرایی تولیدات گلخانه‌ای کشور

- ۱- برنامه‌ریزی و سیاست گذاری در مورد گلخانه‌های کشور
- ۲- بررسی مسائل و مشکلات گلخانه‌ای کشور و رفع آن‌ها
- ۳- تدوین برنامه‌های راهبردی در مورد هدایت امور مربوط به تحقیقات، آموزش و ترویج فعالیت‌های گلخانه‌ای
- ۴- هماهنگی، پیش بینی و تخصیص تسهیلات و اعتبارات مورد نیاز
- ۵- بررسی مسائل بعد از برداشت محصولات گلخانه‌ای و امور مربوط به اقتصاد، بازرگانی، تعرفه‌های گمرکی و هماهنگی

سیاست‌های مربوط

- ۶- هماهنگی ایجاد بانک اطلاعاتی آمار و وضعیت گلخانه‌ها و مجتمع‌های گلخانه‌ای کشور
- ۷- بررسی و تصویب موارد پیشنهادی از سوی ستاد استان
- ۸- رسیدگی به شکایات ارسالی از ستاد استان

تبصره: به منظور بررسی مسایل و مشکلات اجرایی دستورالعمل و هماهنگی‌های لازم برای پیشبرد امور و تدوین شیوه نامه‌های اجرایی، "کمیته راهبری و نظارت نظام گلخانه‌ای کشور" با ترکیب اعضا ذیل در معاونت امور تولیدات گیاهی تشکیل می‌گردد و تصمیمات کمیته قابلیت اجرایی و تابعیت لازم را دارد:

- نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور

- رییس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان تهران (به عنوان نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی کلیه استانها)
- مدیر کل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی
- معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان تهران (به عنوان نماینده سازمان جهاد کشاورزی کلیه استانها)
- نماینده دفتر نظام فنی و اجرایی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی دفتر ریاست جمهوری
- حسب مورد از مجریان استانی و صاحب نظران و متخصصین دعوت به عمل می آید.

۱-۲-۲- ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای در استان

اعضای ستاد در استانها شامل اعضای زیر می باشد :

- رییس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس ستاد)
- مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان (دبیر ستاد)
- رییس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- مدیر امور سرمایه گذاری
- مدیر صدور پروانه و مجوزها
- رئیس اداره تنظیم بازار محصولات کشاورزی
- مدیر امور اراضی استان
- مدیر حفظ نباتات استان
- مدیر آب و خاک و مهندسی سازه و صنایع
- مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی
- رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان
- رئیس مرکز آموزش جهاد کشاورزی استان
- نماینده بانک کشاورزی استان
- نماینده تشکلهای و تعاونیهای تولید محصولات گلخانه ای استان
- سایر مسئولین ذیربط استانی و کارشناسان و افراد خبره و متخصص مرتبط با امور گلخانه در صورت نیاز

۱-۲-۲-۱- وظایف ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای سازمان جهاد کشاورزی استان

- ۱- بررسی مسائل و مشکلات گلخانه ای استان و ارائه راهکارهای مناسب و ابلاغ به واحدهای اجرایی زیر مجموعه و دستگاه های ذیربط و همچنین پیگیری های لازم
- ۲- هماهنگی و پی گیری های لازم برای نظارت و کنترل دقیق بر رعایت موارد فنی ساخت گلخانه ها
- ۳- تعامل فیما بین بانک عامل و ستاد اجرائی تولیدات گلخانه ای استان بر حسن اجرای طرح های گلخانه ای

- ۴- رسیدگی به امور بیمه محصولات و سازه و تجهیزات گلخانه‌ای
- ۵- بستر سازی به منظور ایجاد و یا تقویت تشکل‌ها و تعاونی‌های تولید محصولات گلخانه‌ای
- ۶- برنامه ریزی، حمایت و هدایت تولیدات گلخانه‌ای استان
- ۷- ارائه آمار و گزارش پیشرفت فعالیتها به صورت مداوم و مستمر به ستاد اجرائی محصولات گلخانه‌ای کشور

۱-۲-۲-۲- کمیته فنی صدور انواع پروانه های گلخانه‌ای استان

اعضای این کمیته عبارتند از:

- ۱- مدیر صدور پروانه و مجوزها (رئیس کمیته)
  - ۲- مدیر باغبانی
  - ۳- نماینده مدیریت آب و خاک و فنی و مهندسی
  - ۴- کارشناس مسئول واحد محصولات گلخانه‌ای استان
  - ۵- نماینده مدیریت امور سرمایه گذاری
  - ۶- نماینده نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان (دبیر کمیته)
- تبصره ۱:** دبیرخانه کمیته در محل سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان مستقر می باشد.
- تبصره ۲:** دعوت از سایر مسئولین استان (خصوصی و دولتی) به تشخیص کمیته و حسب مورد

۱-۲-۲-۳- وظایف کمیته فنی صدور انواع پروانه های گلخانه ای استان

- بررسی مدارک ارائه شده در پرونده ارسالی از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی
  - اعلام نظر با توجه به شرایط اقلیمی، زیست محیطی، تغییر کاربری، نوع کشت، بازار و رعایت کلیه موارد فنی اعلام شده در نشریات فنی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و میزان اعتبارات استان
- تذکر:** حداکثر فرصت لازم برای اعلام نظر دو ماه از زمان ارجاع به کمیته می باشد.

۱-۳- روند صدور پروانه ها

- ۱- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی حسب ضوابط نظام گلخانه‌ای توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی حداکثر طی دو ماه
  - ۲- اتخاذ تصمیم در کمیته فنی صدور پروانه‌های استان
  - ۳- پرداخت هزینه‌های بررسی و صدور پروانه‌ها به سازمان نظام مهندسی استان
- تبصره:** موافقت اولیه راساً برای آندسته از متقاضیانی که فاقد اسناد مثبتی می باشند توسط نظام مهندسی صادر شده و فاقد هرگونه تعهد برای سازمان و جهاد کشاورزی می باشد.
- تبصره:** براساس قوانین مربوطه هزینه‌های یاد شده در این بند توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور تعیین و پس از تایید وزارت جهاد کشاورزی (معاونت تولیدات گیاهی) ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

۳- صدور انواع پروانه

تذکره ۱: رعایت قوانین و مقررات مربوطه جاری کشور برای صدور پروانه ها و مجوزها توسط سازمان نظام مهندسی الزامی می باشد.

تذکره ۲: حداکثر فرصت لازم برای صدور پروانه یک ماه از زمان تائید کمیته فنی می باشد.

۱-۳-۱- پروانه تاسیس

مراحل صدور پروانه تاسیس به شرح ذیل می باشد:

- ۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی به همراه کلیه مدارک لازم به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تائید طرح توجیهی متقاضی در مدت زمان دو ماه
  - ۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور پروانه تاسیس توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه استان (مستقر در سازمان نظام مهندسی)
  - ۵- معرفی مهندس سازه، مشاور، پیمانکار و ناظر واجد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره های مرتبط همین فصل نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان برای شروع عملیات ساخت گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی
  - ۶- صدور پروانه تاسیس
- تبصره:** شروع عملیات احداث گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از سایت محل احداث طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۱-۳-۲- پروانه بهره برداری

مراحل صدور پروانه بهره برداری به شرح ذیل است:

- ۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی مبنی بر صدور پروانه بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۲- تکمیل فرم گواهی پایان کار توسط مهندس ناظر پروژه و ارائه آن به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور پروانه بهره برداری و تطبیق با طرح اولیه طبق فرم گواهی پایان کار احداث گلخانه توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان
  - ۵- عقد قرارداد مطابق تبصره ۲ و ۳ بند ۲-۱-۵- نظام گلخانه ای با مسئول فنی واجد شرایط مندرج در بند ۱-۱-۲۲ همین فصل نظامنامه
  - ۶- صدور پروانه بهره برداری
- تذکره:** حداکثر فرصت لازم برای صدور پروانه یک ماه از زمان تائید کمیته فنی می باشد.

تبصره ۱: مدت اعتبار پروانه بهره برداری ۲ سال می‌باشد که پس از انقضاء فاقد اعتبار بوده و ضروری است نسبت به تمدید آن اقدام شود.

تبصره ۲: واحدهای دارای پروانه منقضی شده از مزایای قانونی برخوردار نخواهند شد.

تبصره ۳: تصمیم‌گیری در خصوص تمدید پروانه بهره برداری به عهده کمیته فنی صدور پروانه استان بوده و ارائه گزارش مسئول فنی در این خصوص نافذ است.

۱-۳-۳- مجوز توسعه

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر افزایش سطح گلخانه به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تأیید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز توسعه توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان

۵- معرفی مهندس ناظر، مشاور و پیمانکار واجد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره های ذیربط همین فصل نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان برای شروع عملیات توسعه گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی

۶- صدور مجوز توسعه

تذکر: حداکثر فرصت لازم برای صدور مجوز یک ماه از زمان تأیید کمیته فنی می باشد.

تبصره: شروع عملیات توسعه گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس ناظر از سایت محل اجرای پروژه طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می‌گردد.

۱-۳-۴- مجوز بهسازی و نوسازی

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر صدور پروانه بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تأیید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز بهسازی و نوسازی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان

۵- معرفی مهندس ناظر، مشاور و پیمانکار واجد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره های ذیربط همین

فصل نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان و شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی

تبصره ۵: شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از محل طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۶- صدور مجوز بهسازی و نوسازی

تذکر: حداکثر فرصت لازم برای صدور مجوز یک ماه از تائید کمیته می باشد.

۱-۳-۵- مجوز تغییر کشت :

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی مبنی بر صدور مجوز تغییر کشت به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
 ۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تائید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز تغییر کشت توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان

۵- صدور مجوز تغییر کشت

تذکر: حداکثر فرصت لازم برای صدور مجوز یک ماه از تائید کمیته می باشد.

۱-۴- شرایط زمین، آب، برق و سوخت

۱-۴-۱- زمین

محل است که توسط متقاضی مشخص شده و پس از بازدید مهندس ناظر و اخذ پاسخ مثبت استعلام ها از سایر مراجع ذیربط و تائید مدارک و صدور مجوزهای لازم (حسب مورد)، ابنیه مورد نیاز گلخانه و تاسیسات آن و یا واحد پرورش قارچ خوراکی در آن احداث می گردد.

الف) شرایط زمین از نظر اسناد مثبت

- زمین دارای سند رسمی یا بنچاق

- زمین استیجاری

تبصره ۱: قرارداد اجاره از سوی دفاتر اسناد رسمی تنظیم و مدت اعتبار آن حداقل ۱۰ ساله و از تاریخ صدور پروانه تاسیس می باشد. (قراردادهای اجاره در اراضی ملی و دولتی از شروط این تبصره مستثنی می باشد).

تبصره ۲: به دلیل غیرمنقول بودن تاسیسات و سرمایه گذاری های ثابت، امکان احداث واحدهای پرورش قارچ دکمه ای در زمین های استیجاری وجود ندارد.

- زمینهای اصلاحات اراضی مفروز الرعیه

- زمینهای واگذاری از طریق کمیسیون ماده ۳۱ و ۳۲ واگذاری اراضی ملی و دولتی

- زمینهای اوقافی به شرط موافقت کتبی سازمان اوقاف
  - زمینهای وابسته به آستانه‌ای (آستان اماکن متبرکه و زیارتگاه‌ها)
- تبصره: اراضی که توسط متقاضی ارائه می‌شود می‌بایست بلامعارض باشد و از طریق مراجع ذیصلاح مورد تأیید قرار گیرد.

ب) وضعیت فیزیکی و شیمیایی خاک مربوط

- نمونه برداری خاک و ارسال آن به آزمایشگاه تجزیه خاک مورد تأیید باید تحت نظارت کارشناس دارای صلاحیت (رتبه از سازمان نظام مهندسی) مورد تأیید سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان صورت گیرد و ارائه آن جهت اخذ مجوزها لازم و ضروری است.

تبصره: در مورد احداث واحد پرورش قارچ خوراکی نیازی به آزمون تجزیه خاک نمی‌باشد.

۱-۴-۲- آب

میزان آب جهت فعالیتهای گلخانه‌ای از نظر کمیت و کیفیت با توجه به نیاز آبی گیاه و مصارف برابر برآورد اولیه در طرح می‌تواند از منابع مختلف از جمله: قنات دائمی، چشمه دائمی، رودخانه دائمی، آب سدهای دائمی و چاههای کشاورزی پس از تأیید حق آبه از شرکتهای سهامی آب منطقه ای استان و یا شهرستان تامین گردد. خصوصیات فیزیکی، شیمیایی و بهداشتی آب پس از آزمون تجزیه به‌عنوان مدارک قابل وثوق از متقاضی اخذ می‌گردد.

۱-۴-۳- برق

برای انجام فعالیتهای گلخانه‌ای تامین میزان برق کافی از ضروریات طرح می‌باشد. میزان برق با توجه به سطح گلخانه و نوع تجهیزات به کار رفته در برآورد اولیه در طرح، پیش بینی و محاسبه می‌گردد و ارائه موافقت اداره برق شهرستان برای تأمین برق ضروری است و تعبیه موتور ژنراتور مولد برق بعنوان تامین کننده اضطراری، علاوه بر تامین برق به صورت سراسری، الزامی است.

۱-۴-۴- سوخت

- رعایت استانداردهای سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت کشور الزامی است.
- ایجاد منابع ذخیره سوخت دوم متناسب با شرایط اقلیمی و متراژ گلخانه الزامی است.

فصل ۲

ضوابط عمومی

۱-۲- مدارک عمومی

اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی یا خصوصی که قصد انجام فعالیت در زمینه تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچ خوراکی را دارند موظفند نسبت به دریافت مجوز و هر گونه پروانه نظیر پروانه تاسیس، بهره برداری، توسعه، بازسازی و نوسازی اقدام نمایند.

مدارک مورد نیاز جهت صدور پروانه‌ها عبارتند از:

۱-۱-۲- مدارک مربوط به زمین

- در مورد اراضی دارای سند مالکیت ارائه بنچاق، اصل اسناد مالکیت به همراه یک نسخه تصویر آن (فتوکپی برابر اصل مدارک) ضروری است.

- در مورد اراضی استیجاری، ارائه اجاره نامه رسمی غیر قابل فسخ به مدت حداقل ۱۰ سال که به این منظور صادر و تنظیم گردیده است (یک نسخه تصویر برابر اصل آن)

تبصره ۱: در مورد زمین‌های اوقافی و آستانه ای مدت و موضوع اجاره براساس نظریه اداره اوقاف شهرستان یا استان مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره ۲: در مورد اراضی فاقد سند مالکیت (اراضی واگذاری مدیریت امور اراضی و منابع طبیعی) مدارک واگذاری و موافقت نامه اجرای طرح توسط ارگان‌های ذیربط الزامی است.

تبصره ۳: با توجه به اینکه احداث گلخانه‌ها تغییر کاربری محسوب نمی‌شود لذا در راستای تبصره ۴ الحاقی به ماده یک قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، رعایت ضوابط زیست محیطی و رعایت بخشنامه ۵۳/۰۲۰/۸۷۳۹۹ مورخ ۸۶/۹/۱۴ سازمان امور اراضی ضروری می‌باشد.

- یک نسخه از انحصار وراثت در مورد زمین‌های موروثی دال بر مالکیت متقاضی و ارائه وکالت نامه بلاعزل از سایر وراثت به متقاضی و همچنین اجاره نامه محضری مدت دار

- ارائه تعهدنامه محضری به منظور عدم ساخت بناهای غیرمجاز و عدم تغییر کاربری اراضی به مدیریت امور اراضی استان

- ارائه پاسخ مثبت استعلام‌های مورد نیاز

- ارائه کروکی تأیید شده توسط مهندس ناظر سازمان نظام مهندسی استان جهت تعیین دقیق مکان احداث گلخانه یا واحد قارچ خوراکی با رعایت حریم‌های مربوطه

- زمین متقاضی باید دارای اسناد مثبت و فاقد معارض باشد.

- در خصوص اراضی واگذاری از سوی هیات‌های هفت نفره واگذاری زمین یا کمیسیون ماده ۳۱ و ۳۲ قانون واگذاری اراضی

ملی و دولتی، ارائه صورتجلسه واگذاری زمین و همچنین نقشه و کروکی مورد نظر جهت صدور پروانه الزامی است.

تبصره ۴: امکان احداث واحدهای پرورش قارچ دکمه ای در زمینهای استیجاری وجود ندارد.

۲-۱-۲- مدارک مربوط به شناسائی محل

- در مورد اراضی دارای سند، ارائه فتوکپی نقشه تفکیکی پلاک اصلی که پلاک‌های فرعی در آن مشخص شده و به تأیید اداره ثبت اسناد شهرستان رسیده باشد.

۲-۱-۳- مدارک مربوط به تامین آب

- ارائه گواهی درخصوص میزان آب مورد نیاز گلخانه و یا واحد قارچ خوراکی برابر برآورد اولیه طرح
- ارائه مجوز بهره برداری از شرکت های سهامی آب منطقه ای استان و یا شهرستان مبنی بر بلامانع بودن استحصال آب از منابع دائمی معرفی شده

۲-۱-۴- مدارک مربوط به تامین انرژی**۲-۱-۴-۱- برق**

ارائه موافقت نامه تامین میزان برق مورد نیاز از طرف شرکت توزیع برق استان و یا شهرستان مربوطه

۲-۱-۴-۲- گاز

ارائه موافقت از نمایندگی شرکت ملی گاز مبنی بر تامین میزان گاز مصرفی مورد نیاز گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی

۲-۱-۴-۳- نفت گاز (گازوئیل)

ارائه موافقت از نمایندگی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی مبنی بر تامین میزان گازوئیل مصرفی مورد نیاز گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی

۲-۱-۵- مدارک مربوط به متقاضی صدور پروانه برای تولید محصولات گلخانه ای یا قارچ های خوراکی

- تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی می توانند در چهارچوب این نظام نامه متقاضی صدور پروانه تولید محصولات گلخانه ای و قارچهای خوراکی باشند.

تبصره ۱: اشخاص حقوقی می بایست دارای شماره ثبت از اداره کل ثبت شرکتها و دارای اساسنامه با ماهیت تولید محصولات کشاورزی باشد.

تبصره ۲: کلیه متقاضیان تولید محصولات گلخانه ای و تولید قارچهای خوراکی موظف به معرفی و بکارگیری مسئول فنی واجد شرایط مندرج در بند ۱-۱-۲۲- می باشند

تبصره ۳: متقاضیان واجد شرایط مسئول فنی از این شرایط مستثنی می باشد.

۲-۱-۶- حداقل های سطح و تولید برای احداث گلخانه و واحدهای پرورش قارچ های خوراکی:

۲-۱-۶-۱- گلخانه ها

- حداقل مساحت مفید گلخانه (پیوسته و زیر پوشش واحد) ۳۰۰۰ مترمربع می باشد.
- حداقل فاصله محدوده تأسیسات گلخانه ها، رودخانه و دریا (عوارض طبیعی)، محدوده دامداریها و صنایع آلوده کننده (مانند کارخانه سیمان، کارخانه تولید آسفالت، کارخانه سنگبری و ...) به شرح ذیل می باشد.

جدول ۱-۲ - حداقل فاصله گلخانه ها از عوارض طبیعی، تأسیسات، مناطق مسکونی، راهها

عوارض طبیعی	حریم رودخانه	۵۰ متر
	حریم دریا	۲۰۰ متر
عوارض تأسیساتی	محدوده دامداریها و مرغداریها	۵۰ متر
کارخانه های آلوده کننده	کارخانه سیمان، سنگ شکنی، آسفالت، پودر سنگ و ...	۲۰۰۰ متر

- رعایت فاصله گلخانه ها با کارخانه سیمان، کارخانه گچ، کارخانه سنگ شکنی، کارخانه آسفالت، کارخانه پودر سنگ و کلیه واحدهائی که به مقدار زیاد گرد و خاک و غبار تولید می کنند حداقل ۲ کیلومتر رعایت گردد و جهت حصول اطمینان لازم است که از سازمان حفاظت محیط زیست استان نیز استعلام و هماهنگی گردد. ضمن اینکه گلخانه ها نباید در مسیر جهت وزش باد غالب منطقه و مقابل واحدهای فوق باشد.

۲-۱-۶-۲- واحد پرورش قارچ خوراکی

- حداقل مساحت زمین موردنیاز (که در محدوده آیین نامه مربوطه نسبت به احداث بنا و تأسیسات مبادرت می نمایند) برای پرورش قارچ دکمه ای (بدون واحد کمپوست) با ظرفیت ۲۰۰ تن در سال، ۶۰۰۰ مترمربع و برای قارچ صدفی با ظرفیت ۵۰ تن در سال، ۲۰۰۰ مترمربع می باشد.
- حداقل ظرفیت تولید برای احداث واحد قارچ دکمه ای، ۲۰۰ تن در سال و برای احداث واحد قارچ صدفی، ۵۰ تن در سال می باشد.
- مجوز احداث واحدهای پرورش قارچ به طور مستقل و جدا از واحد تولید کمپوست و اسپان قارچ صادر گردد.
- رعایت ضوابط مرتبط با سازمان محیط زیست، سازمان دامپزشکی کشور و سایر دستگاه های ذیربط علی الخصوص در مورد فواصل مجاز تا واحدهای قارچ خوراکی ضروری می باشد. تشخیص رعایت یا عدم رعایت این ضوابط صرفاً بر عهده مهندس ناظر می باشد.

توضیح: بند ۴ ماده ۴ فصل دوم آیین نامه مربوط به استفاده از اراضی، احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها مصوب ۱۳۵۵ قوانین مربوط به شهر و شهرداری مقرر می دارد که حداقل ۷۵٪ از مساحت زمین به صورت فضای باز و مابقی برای احداث بنا و تأسیسات می باشد.

- واحدهای قارچ خوراکی بدون عملیات کمپوست سازی ملزم به رعایت حداقل ۵۰۰ متر فاصله از سکونت گاهها، مراکز آموزشی و درمانی و رعایت حریم جاده هستند و ضروری است با واحدهای مرغداری ۲۵۰ متر فاصله داشته باشند. سایر فواصل به شرح جدول ذیل می‌باشند:

جدول ۲-۲- حداقل فاصله واحدهای قارچ خوراکی با عملیات کمپوست سازی از تاسیسات، مناطق مسکونی، راهها و ...

فاصله (متر)	مراکز حساس
۱۰۰۰	سکونت گاه ها
۵۰۰	مراکز درمانی و آموزشی
۲۵۰	بزرگراه ها و جاده ترانزیت (فاصله از محور)
۱۵۰	جاده اصلی (فاصله از محور)
۱۰۰۰	پارک ملی - تالاب - دریاچه - آثار طبیعی ملی
۲۰۰	پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده - رودخانه دائمی و قنات دایر
۱۰۰	چاه های عمیق و نیمه عمیق

جدول ۳-۲- فواصل واحدهای پرورش قارچ خوراکی تا مراکز آلوده کننده

فاصله تا کارخانجات سیمان	۳۰۰۰ متر
فاصله تا آلوده کننده های درجه یک (گاوداری، کشتارگاه سنتی، کارخانجات گچ و آهک، مرکز تجمع زباله و یا کود، دباغی، چرمسازی و تصفیه فاضلاب)	۱۰۰۰ متر
فاصله تا آلوده کننده های درجه دو (ریخته گری، موزائیک و سرامیک، گورستان و کشتارگاه صنعتی)	۲۵۰ متر
فاصله تا روستاهایی که در بافت آن به نحوی دامداری و مرغداری سنتی در ساختمان های مسکونی وجود داشته باشد.	۵۰۰ متر

تبصره: به شرط اینکه شرایط احداث گلخانه و واحدهای پرورش قارچ‌های خوراکی به عنوان کشت در محیط‌های کنترل شده مینا و اساس کار باشد، با رعایت ضوابط فنی مربوطه و توجیه اقتصادی و مقتضیات مناطق و حمایت از بهره برداران خرد، بنا به تشخیص رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان کاهش سطوح و میزان تولید مذکور بلامانع می باشد.

۲-۲- آموزش

یکی از مباحث زیربنایی و اصولی پیش از شروع فعالیت گلخانه داری آشنائی کافی با تکنولوژی روز جهان از طریق برگزاری دوره های آموزشی می باشد. دوره های پیشنهادی به شرح ذیل هستند:

الف - دوره مقدماتی

- دوره ای است که مسئولین فنی فعالیت‌های گلخانه‌ای و قارچ‌های خوراکی ملزم به گذراندن آن می‌باشند. برای افرادی که این دوره را می‌گذرانند گواهی صادر می‌شود و افرادی که این دوره را گذرانده باشند، می‌توانند درخواست پروانه تاسیس نمایند. (دوره ها می بایستی تلفیقی از آموزشهای تئوری و عملی باشد و مدت آن حداقل ۱۶۰ ساعت می باشد).

- حداقل دوره مقدماتی آموزش پرورش قارچ خوراکی، ۹۰ ساعت می باشد که گذراندن این دوره به منظور افزایش آگاهی سرمایه گذاران توصیه می گردد، اما برای اخذ پروانه تاسیس واحد قارچ خوراکی کافی نمی باشد.

ب - دوره تکمیلی

افرادی که می خواهند، نسبت به شروع فعالیت گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی اقدام عملی انجام دهند، باید یک دوره کشت در مراکز تولیدی مرتبط کارآموزی نمایند. در این دوره، نوع محصول، تخصصی بودن فعالیت و فن و حرفه مشخص می گردد و برای متقاضیان پس از طی این دوره در صورت لحاظ شدن کلیه موارد آموزش، پروانه بهره برداری صادر می شود.

تبصره ۱: دوره های آموزشی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان با هماهنگی سازمان جهاد کشاورزی استان برگزار می گردد.

تبصره ۲: کارگران حرفه ای شاغل در گلخانه حداقل دو دوره آموزشی (با عناوین و سرفصل جداگانه) در سال را در رابطه با حرفه و شغل خود و با هماهنگی مسئول فنی طی نموده و گواهی آموزشی مربوطه را دریافت نمایند.

۲-۳- تعهدات

متقاضیان صدور پروانه ها و مجوزهای تولید محصولات گلخانه ای و قارچ های خوراکی می بایست به تعهدات ذیل عمل نمایند:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه و قارچ های خوراکی را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.

تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.

تبصره ۲: دستور العمل های موجود در نظام گلخانه ای و آیین نامه های مربوطه، از سوی مهندس مشاور و ناظر طرح، در تمامی مراحل اجرای پروژه به متقاضی اعلام می گردد.

- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط مهندس ناظر، آغاز نماید.

- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.

- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد

- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.

- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- به منظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هیچگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.
- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

فصل ۳

مقررات فنی

۱-۳- مقررات فنی

۱-۱-۳- گلخانه

۱-۱-۱-۳- موارد فنی قبل از ساخت گلخانه

- جهت باد غالب: بهتر است طول گلخانه‌ها نسبت به جهت باد غالب منطقه عمود باشد. (به دلیل امکان مقاوم سازی بیشتر سازه و نیز استفاده از تهویه مناسب در گلخانه).
- عرض جغرافیائی: گلخانه‌ها در عرض‌های جغرافیائی پائین‌تر از ۴۰ درجه شمالی باید در امتداد شمال - جنوب ساخته شوند تا از نور زمستانه به نحو مطلوب استفاده شود. به همین دلیل با توجه به اینکه کشور ایران در محدوده ۲۷ الی ۳۹/۵ درجه شمالی واقع شده است، احداث گلخانه در کشور باید در جهت شمالی - جنوبی باشد.

۱-۱-۲-۳- موارد فنی در حین ساخت گلخانه

- رعایت اصول فنی احداث گلخانه توسط شرکتهای گلخانه‌ساز دارای رتبه و صلاحیت مرتبط از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان و نیز تهیه آنالیز تحلیلی (استاتیکی) سازه گلخانه پیشنهادی توسط این شرکت ها ضروری می‌باشد. به طوری که موارد ذیل رعایت گردد:
  - فونداسیون مناسب با توجه به شرایط اقلیمی منطقه (حداکثر مطلق سرعت باد، جهت باد، حداکثر مطلق میزان بارش و بافت خاک)
  - جنس اسکلت گلخانه باید محکم و ضد زنگ باشد (آلومینیومی، فولادی و گالوانیزه)
  - استفاده از اتصالات پیچ و مهره‌ای در ساخت و سازه گلخانه الزامی است.
  - توسعه و احداث گلخانه‌های غیرفنی با اسکلت چوبی، گلخانه‌های تونلی تک قلو و گلخانه‌های فلزی با اتصالات جوشی مورد تأیید نمی‌باشد.
  - سازه باید نسبت به میزان باد (حداقل ۱۲۰ کیلومتر در ساعت) ، بار برف (حداقل ۵۰ کیلوگرم در مترمربع) و بار محصول کشت شده در داخل و بار پوشش مقاومت داشته باشد (بارهای مرده و زنده رعایت گردد).
  - ارتفاع گلخانه تا زیر ناودانی باید بیش از ۳/۵ متر و تا تاج گلخانه حداقل ۵/۵ متر باشد.
  - حداقل ۲۵٪ از سطح جانبی گلخانه را بدون احتساب فن و پد، دریچه‌های سقفی و جانبی تشکیل می‌دهد.
  - استفاده از پوشش‌های پلاستیکی UV دار در گلخانه الزامی است.
  - نصب سیستم کنترل کننده اقلیمی به منظور کنترل حداقل سه فاکتور دی اکسیدکربن، دما و نور الزامی است.
- تبصره:** اصول و ضوابط فنی توسط مشاور و ناظر طرح به متقاضی و یا عنداللزوم پیمانکار ابلاغ می‌گردد و متقاضی موظف به رعایت و اعمال توصیه‌های مشاور و ناظر می‌باشد.

۳-۱-۱-۳- موارد فنی داخل گلخانه

نور

باتوجه به نقش تعیین کننده نور در فتوسنتز گیاه و تأمین بخشی از دمای گلخانه، تنظیم نور (شدت، تابش و نوع منبع روشنایی) درون گلخانه با در نظر گرفتن نوع محصول و اقلیم منطقه صورت گیرد. لازم به ذکر است که شدت نوری لازم برای گیاهان گلخانه‌ای بین ۱۰۰۰۰ تا ۷۰۰۰۰ لوکس می‌باشد و استفاده از دستگاه نورسنج، لوکس متر در گلخانه ها با توجه به شرایط اقلیمی منطقه (ابرناکی) الزامی است.

دما

باتوجه به نقش تعیین کننده دما در فعالیت رویشی و زایشی گیاه و افزایش عملکرد محصول و کنترل آفات و بیماریها، استفاده از تجهیزات کنترل کننده دما باتوجه به نوع محصول و اقلیم منطقه جهت تأمین دمای مناسب الزامی است. دامنه دمای مناسب تعداد زیادی از محصولات گلخانه‌ای حداقل ۱۵ درجه و حداکثر ۳۵ درجه سانتیگراد می‌باشد. لذا استفاده از تجهیزات جهت کنترل و تأمین دمای مناسب منجمله دماسنجهای ماکزیمم و مینیمم لازم است.

رطوبت

رطوبت داخل گلخانه با توجه به نقش آن در افزایش کمیت و کیفیت محصول و کنترل آفات و بیماریها، باید به نحو مقتضی در حد بهینه کنترل گردد و بهترین میزان رطوبت نسبی در گلخانه‌ها حدود ۷۵٪ می‌باشد، رطوبت نسبی کمتر از ۶۰٪ توام با دمای بیشتر از ۲۵ درجه سانتیگراد، منجر به ریزش غنچه‌ها و میوه‌ها می‌گردد. اگر رطوبت نسبی بالاتر از ۷۵٪ و دما کمتر از ۲۵ درجه سانتیگراد باشد بیماریهای قارچی افزایش می‌یابد. بنابراین استفاده از دستگاه رطوبت سنج الزامی است.

دی اکسید کربن

باتوجه به نقش دی اکسید کربن در افزایش فرآیند فتوسنتز و نهایتاً افزایش عملکرد و با توجه به اینکه حداقل تبادلات گازی بین محیط داخل گلخانه با فضای باز اطراف (به خصوص در فصول سرد سال) صورت می‌گیرد تأمین دی اکسیدکربن گلخانه از طرق مناسب (تهویه مناسب، استفاده از مولدهای دی اکسید کربن با اولویت استفاده از سوخت گازی و ۰۰۰) بسته به نوع محصول تولیدی ضروری می‌باشد.

معمولاً غلظت معمول دی اکسیدکربن موجود در محیط گلخانه ۳۰۰ppm می‌باشد. افزایش سطح دی اکسیدکربن بسته به نوع محصول تا حد ۱۰۰۰ الی ۱۵۰۰ppm باعث افزایش محصول می‌شود. لذا اندازه‌گیری منظم CO₂ داخل گلخانه با استفاده از دستگاه سنسج دی اکسید کربن متر ضروری می‌باشد. نقطه حداقل بحرانی CO₂ در گلخانه ۱۲۵ - ۲۵ ppm می‌باشد که باعث توقف فعالیت گیاه می‌گردد.

۳-۱-۱-۴- موارد فنی تجهیزات و تأسیسات

- اجرای سیستم مناسب تهویه براساس اقلیم منطقه و نوع محصول
- اجرای سیستم سایه انداز با توجه به اقلیم منطقه و نوع محصول

- اجرای عملیات پیشگیری از گسترش آفات و بیماریها، رعایت کلیه مفاد مقررات قرنطینه نباتی برای واحدهای تولید محصولات گلخانه ای به ویژه پایه های وارداتی الزامی بوده، ضمناً تعدادی از بندهای این مقررات بشرح ذیل می باشد:

- * تعبیه اتاقک انتظار در محل ورودی گلخانه ها به همراه نصب فن دمنده قوی به منظور جلوگیری از ورود حشرات به داخل محوطه گلخانه و تعبیه حوضچه ضد عفونی
- * نصب توری های ضد حشره در دریچه ها
- * نصب کارت های جذب حشرات
- * نصب فیلترهای شنی در سر راه پمپاژ آب
- * رعایت نور مناسب و ...

- استفاده از بسترهای مناسب با توجه به نوع محصول و نوع کشت (سیستم خاکی یا هیدروپونیک)
- استفاده از بسترهای مناسب و تعبیه زهکش مناسب بسته به نوع سیستم کاشت (خاکی، هیدروپونیک)
- رعایت شیب مناسب بستر کشت (شیب طولی و شیب عرضی)
- ضد عفونی اولیه بستر کشت با مواد مناسب و روش های مناسب براساس استانداردهای موجود
- تسطیح مناسب بستر
- اجرای سیستم های نوین آبیاری مناسب با نوع محصول و نوع کشت (سیستم خاکی یا هیدروپونیک)
- تعبیه سیستم های گرمایشی مناسب با توجه به اقلیم منطقه و نوع محصول و سطح گلخانه
- تعبیه سیستم های سرمایشی مناسب با توجه به اقلیم منطقه و نوع محصول و سطح گلخانه
- احداث و ایجاد گلخانه جهت ایجاد نهالستان گیاهان داروئی همانند گلخانه های گل های زینتی، سبزی و صیفی بوده و رعایت موارد فنی ذیل الزامی است:

* ایجاد خزانه های تولید برای پایه مادری و استفاده از بذور اصلاح شده

* استفاده از هورمون های ریشه زایی

* استفاده از گلدان های پلاستیکی جهت انتقال قلمه های ریشه دار گل محمدی

* استفاده از جعبه، شاسی و... جهت انتقال نشاء های گیاهان داروئی

- درخصوص اجرای طرح ها به ویژه طرح های تولید محصولات ارگانیک رعایت موارد فنی الزامی است و بهره برداران به گونه ای راهنمایی و هدایت شوند که از موارد ارگانیک و روش های بیولوژیک استفاده نمایند.
- مجریان استفاده از مواد بیولوژیک و کشت ارگانیک در رابطه با اعطای تسهیلات و خدمات دولتی در اولویت قرار دارند.
- دفع علف های هرز در داخل و حریم بیرونی گلخانه ها تا شعاع مناسب
- حذف درختان خشک و آفت زده در شعاع مناسب اطراف گلخانه

مساحت اینیه مورد نیاز متناسب با طرح و مساحت واحد گلخانه‌ای به شرح جدول ۳-۱ می باشد:

جدول ۳-۱- مساحت اینیه مورد نیاز متناسب با طرح و مساحت واحد گلخانه‌ای

مساحت گلخانه	۳۰۰۰ مترمربع	۵۰۰۰ مترمربع	یک هکتار	بیشتر از یک هکتار تا ۲ هکتار	بیشتر از دو هکتار تا ۳ هکتار
مساحت تاسیسات، انبار و هانگار ماشین آلات	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۱۵ مترمربع	حداکثر ۱۳۰ مترمربع
مساحت سردخانه	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۵ مترمربع	حداکثر ۵۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۵۰ مترمربع
مساحت دفتر کار و ساختمان مدیریتی	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۹۰ مترمربع	حداکثر ۱۱۰ مترمربع
ساختمان نگهداری و کارگری	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۸۰ مترمربع
سالن سورت و بسته بندی	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۵۰ مترمربع	حداکثر ۶۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع
سرویس بهداشتی	حداکثر ۵ مترمربع	حداکثر ۵ مترمربع	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۰ مترمربع	حداکثر ۲۵ مترمربع
استخر ذخیره آب	حداکثر ۱۵۰ مترمکعب	حداکثر ۲۵۰ مترمکعب	حداکثر ۵۰۰ مترمکعب در سطح حدود ۱۵۰ تا ۵۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰۰ مترمکعب	حداکثر ۱۵۰۰ مترمکعب

- عمق استخر: حداقل ۲ متر می باشد.
  - برای گلخانه‌های تولید گیاهان آپارتمانی سردخانه نیاز نمی باشد.
  - کنترل و تایید موارد فوق الذکر تماماً بر عهده مهندس ناظر بوده و صدور پایان کار منوط به رعایت دقیق مسائل ذکر شده در این نظام نامه و ملحقات آن می باشد.
- تبصره ۱:** کلیه مسائل فنی در احداث و بهره برداری، شامل سازه، تاسیسات، دستگاه‌های مورد استفاده، سیستم‌های گرمایشی و سرمایشی، تهویه و آبیاری باید مورد تایید مهندس ناظر قرار گیرد.
- تبصره ۲:** در صورت مشاهده هرگونه تخلف در مسائل فنی-اجرایی پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه گلخانه‌ها و واحدهای پرورش قارچ خوراکی توسط کارفرما و یا پیمانکار، از سوی مهندس ناظر، مهندس ناظر می‌بایست ضمن ارائه اخطار کتبی به کارفرما، تقاضای رفع نقص، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت نماید.
- تبصره ۳:** در صورت استنکاف کارفرما از رفع نقص یا نواقص موجود، پس از اتمام مهلت موضوع تبصره بالا، مهندس ناظر موظف است ظرف مدت حداکثر ۷۲ ساعت، مراتب را به سازمان نظام مهندسی گزارش نماید.
- تبصره ۴:** در صورت دریافت "گزارش استنکاف رفع نقص" از سوی مهندس ناظر، سازمان نظام مهندسی مکلف است ضمن اعلام تعلیق پروانه تاسیس به کارفرما و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به مدت یک ماه، ظرف مدت یک هفته نسبت به تعیین

یک نفر کارشناس رسمی سازمان نظام مهندسی و بازدید وی از سایت اقدام نموده، نتیجه بازدید را جهت تصمیم گیری در خصوص رفع تعلیق یا ابطال پروانه تاسیس به کمیته فنی صدور پروانه های استان اعلام نماید.

سیستم گرمایشی

تعبیه و استفاده از انواع سیستمهای گرمایشی مناسب و مطمئن ذیل باتوجه به اقلیم منطقه، نوع محصول و سطح گلخانه (با رعایت سوخت مناسب و قابل دسترسی) ضروری می باشد:

- هیتر یا کوره های دمنده هوای گرم
- سیستم حرارت مرکزی با لوله های آب گرم (سیستم با آب گرم و سیستم با بخار آب)
- پاکرمائی و پاسرمائی
- استفاده از پرده های ذخیره کننده انرژی داخل گلخانه ها (جهت جلوگیری از بازتاب و انعکاس حرارت داخل گلخانه به بیرون به خصوص در شب و روزهای سرد و ابری)
- استفاده از انرژی های نو مثل انرژی زمین گرمائی، انرژی حرارتی خورشیدی و ...
- سیستم های حرارتی موضعی (بخاری های کونوکسیون یا همرفتی، بخاری های تابشی با انرژی های پائین، بخاری های گازی، بخاری های با سوخت فسیلی و ...)

تذکره ۱: در صورت استفاده از موارد فوق الذکر رعایت کلیه مسائل زیست محیطی و اثرات آلوده کنندگی داخل گلخانه ها از نظر تولید گازهای سمی و ۰۰۰ الزامی است.

تذکره ۲: مخزن سوخت و لوله انتقال سوخت حتی المقدور باید در محیط سرپوشیده بوده تا (منجمله زیرخاک و غیره) در برابر سرما و یخ زدگی کاملاً محافظت شود.

تذکره ۳: در گلخانه هایی که مجهز به سیستم گاز رسانی هستند، به دلیل کاهش فشار و قطع گاز تعبیه مخزن گازوئیل در گلخانه الزامی است.

تذکره ۴: نصب ژنراتور (دستگاه مولد برق) در گلخانه ها الزامی است.

سیستم سرمایشی

در گلخانه معمولاً سیستم سرمایشی حساس تر و پرهزینه تر از سیستم گرمایشی است. با توجه به اینکه در تابستان دمای داخل گلخانه اغلب ۱۳ - ۱۰ درجه بالاتر از دمای بیرون گلخانه است. بنابراین بررسی مسائل مربوط به سیستم سرمایشی حائز اهمیت می باشد. در نتیجه تعبیه و استفاده از سیستم های سرمایشی ذیل متناسب با اقلیم منطقه، نوع محصول و سطح گلخانه الزامی است:

- سیستم های سایه اندازی (پرده های سایه انداز، رنگ آمیزی پوشش گلخانه، سایه دادن با آب آهک و ...) در صورتیکه پرده های سایه انداز کفایت نماید، رنگ آمیزی توصیه نمی شود.
- سیستم پنکه و پوشال (Fan and Pad)
- سیستم تهویه (پنکه های خارج کننده هوا، دریچه های جانبی و دریچه های سقفی)
- سیستم مه پاش (فوگر)

- سیستم آب پاشی سقفی گلخانه‌ها (Roof Sprinkler)
- سیستم فن و مه پاش (Fan and Mist)
- سایر سیستمهای استاندارد و با بازدهی مناسب و ....

سیستم تهویه

اجرای سیستم مناسب تهویه براساس اقلیم منطقه و نوع محصول و متراژ گلخانه‌ها به شرح ذیل می باشد :

- سیستم تهویه با حرکت طبیعی هوا (دریچه‌های سقفی، در مناطق بادخیز دریچه های تهویه باید در خلاف جهت باد غالب باز شوند).

- سیستم تهویه مکانیکی (دریچه‌های جانبی دستی و موتوری جهت باز و بسته کردن پنجره‌ها)
- سیستم تهویه با پنکه (برای ورود هوای تازه به داخل گلخانه)
- سیستم تهویه با فن جت
- سیستم پنکه خارج کننده هوای گلخانه به بیرون (در خلاف جهت باد غالب منطقه نصب می شود).

سیستم تأمین کننده دی اکسید کربن

جهت تأمین مقدار CO₂ مورد نیاز محصولات گلخانه‌ای می‌توان از دستگاه مولد دی اکسید کربن با سوخت‌های مناسب قابل دسترسی (ترجیحاً گاز) و یا در مواقع بحرانی از کیپسول گاز CO₂ استفاده نمود.

سیستم‌های حفاظتی و حاجب گلخانه

باتوجه به حجم بالای سرمایه‌گذاری اولیه جهت احداث و تجهیز گلخانه‌ها، رعایت مسائل حفاظتی از اولویت‌های اینگونه طرح‌ها می‌باشد. برای این کار می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ساخت اتاق نگهداری به مساحت قید شده در نظام گلخانه
- اجرای دیوار و فنس کشی دور اراضی (عنداللزوم همراه با سیم خاردار)
- احداث بادشکنهای مناسب طبیعی مثل کاشت درختان سریع‌الرشد همیشه سبز، بادشکن های مصنوعی مثل احداث دیوارهای بلوکی، بتونی، آجری و توریهای مخصوص در جهت وزش باد غالب منطقه مشروط بر اینکه فاصله این بادشکن‌ها تا گلخانه (در شرق، غرب و جنوب) به اندازه ۲/۵ برابر ارتفاع بادشکن رعایت شود.

سیستم بهداشتی

به منظور اجرای عملیات پیشگیری از گسترش آفات و بیماریها اعمال اقدامات بهداشتی زیر رعایت گردد:

- رعایت حریم قانونی گلخانه‌ها (مطابق نظام گلخانه)
- از بین بردن علف‌های هرز اطراف واحدهای گلخانه‌ای باتوجه به زمستان گذرانی اکثر عوامل بیماریزا در آنها
- شن ریزی جاده‌های مزارع و اطراف گلخانه‌ها.
- نصب توری‌های ضد حشره مناسب در کلیه دریچه‌های تهویه و غیره
- نصب فیلترهای شنی در مسیر پمپاژ آب
- ایجاد جویچه‌ها و کانالهای اطراف گلخانه جهت خروج آب ناودانی‌ها

- تعبیه اتاقک انتظار در محل ورودی گلخانه‌ها به همراه نصب فن دمنده قوی به منظور جلوگیری از ورود حشرات و تعبیه حوضچه ضد عفونی
- نصب کارتهای جذب کننده حشرات
- رعایت میزان نور مناسب گلخانه‌ها
- رعایت میزان رطوبت مناسب گلخانه‌ها
- رعایت میزان حرارت مناسب گلخانه‌ها
- ضدعفونی مناسب بسترهای کشت خاکی و سکوها و بسترهای کشت بدون خاک
- استفاده از لباس کار و کفش مناسب
- استفاده از ماسکهای ضد سموم
- ضد عفونی ابزار آلات و ادوات مورد نیاز گلخانه‌ها
- عدم استفاده از لباس کار و وسایل کار زردرنگ (و نزدیک به طیف نوری زرد)
- تعبیه حمام و یا دوش آب گرم به منظور نظافت کارگران و کارشناسان قبل و بعد از کار در گلخانه

سیستم‌های آبیاری

- کم آبی یا پر آبی هر کدام به نوبه خود باعث کاهش عملکرد محصول خواهد شد. لذا استفاده از روشهای مدرن آبیاری، زمان مناسب برای آبیاری و مقدار مناسب آب در گلخانه‌ها ضروری می‌باشد.
- در سیستم‌های آبیاری رعایت ضوابط آبرسانی - آبیاری و زهکشی الزامی است که اهم آن عبارتند از :

الف - کیفیت آب آبیاری شامل

- PH آب
- سطح بیکربنات
- شوری
- سطح یون‌های مسمومیت زا برای گیاه
- باکتری‌ها و قارچ‌ها
- خزه‌ها
- با توجه به نوع محصول و نوع سیستم کشت، هدایت الکتریکی (EC)، اسیدیته (PH)، قلیایی و... آب و خاک برای محصولات مختلف، متفاوت می‌باشد. در این خصوص نوع محصول از نظر تحمل و مقاومت به شوری آب مدنظر قرار می‌گیرد (جدول شماره ۱-۲ و ۲-۲).
- حداقل کمیت آب مورد نیاز کشت‌های گلخانه‌ای (هیدرومول) بسته به نوع محصول و سیستم آبیاری ۰/۷ لیتر در ثانیه به ازای هر هکتار بدون سیستم فن و پد و با این سیستم ۱ لیتر در ثانیه پیشنهاد و برآورد می‌گردد.
- بقیه خصوصیات فیزیکی و شیمیائی آب طبق اعلام نتیجه آزمون آب از آزمایشگاههای مجاز اعمال می‌شود.

ب- روشهای آبیاری در گلخانه

علیرغم اینکه روش‌های متعدد آبیاری توسط گلخانه داران اعمال می‌شود لیکن در راستای افزایش راندمان آبیاری و رعایت اصول اولیه گلخانه‌داری که مدیریت منابع آب در شرایط کم آبی می‌باشد. تاکید می‌گردد در کشتهای گلخانه‌ای از روشهای نوین آبیاری نظیر آبیاری تحت فشار استفاده گردد و اجرای موارد ذیل مدنظر قرار گیرد.

- نصب منبع تامین آب
- استقرار سیستم پمپاژ و کنترل مرکزی
- سیستم توزیع
- اندازه گیر ها و سنسورها
- سیستم فرمان و قدرت

معیارهای مهم انتخاب و طراحی سیستم آبیاری در گلخانه به خصوص آبیاری قطره‌ای برای محاسبه حجم آب مورد نیاز گلخانه عبارتند از: دور آبیاری، ساعات آبیاری، نوع و تعداد قطره چکان‌ها، آرایش شبکه آبیاری قطره‌ای، انتخاب لوله و قطر لوله‌ها، سیستم‌های تصفیه آب و زهکشی در گلخانه و به منظور خروج آب اضافی حاصل از آبیاری.

تبصره ۱: از زمان ابلاغ این نظام نامه، صدور پروانه بهره برداری برای متقاضیان و تمدید آن برای فعالین، منوط به تعبیه سیستم‌های آبیاری نوین می‌باشد.

تبصره ۲: سازمان نظام مهندسی موظف است در مرحله صدور پروانه تاسیس شرط لازم بکارگیری تأسیسات آبیاری نوین را به متقاضیان متذکر شده و در این خصوص اطلاع رسانی لازم را انجام دهد.

تبصره ۳: مشاور طرح موظف به لحاظ نمودن سیستم آبیاری نوین در نقشه های خود می‌باشد. این سیستم‌ها باید به تایید کارشناس دارای رتبه و مجوز طراحی سیستم‌های آبیاری از سازمان نظام مهندسی برسد.

۳-۱-۱-۵- موارد فنی بستر کشت

- بستر کشت به دو صورت خاکی و بدون خاک بوده و موارد ذیل باید در آن رعایت گردد.
- در کشت خاکی بستر باید دارای بافت مناسب همراه با ماده آلی کافی برای رشد گیاه باشد.
- در کشت خاکی باید پیش از کشت، بستر، تحت نظر مسئول فنی و مهندس ناظر ضد عفونی گردد.
- در کشت بدون خاک (غیرخاکی) خصوصیات شیمیایی بستر، متناسب گیاهان گلخانه ای باشد (جدول شماره ۱)
- مخلوط‌های بسترهای کشت بدون خاکی، مناسب با گیاه مورد نظر باشد.
- مهم‌ترین پارامترهای تاثیر گذار PH و EC در بسترهای کشت برای گیاهان گلخانه‌ای رعایت گردد (جدول شماره ۲).
- بسترهای کشت باید از زهکش مناسب برخوردار باشند.
- بسترهای کشت حتی المقدور از داخل کشور و از نزدیکترین منابع اولیه آن تامین گردد.
- بسترهای کشت بدون خاک که از منابع آلی گیاهی تهیه می‌گردد بصورت کمپوست شده باشند.
- نمونه ای از انواع سیستم‌های کاشت بدون خاک (هیدروپونیک) در جدول (شماره ۱) ضمیمه آورده شده است.
- شاخص های بالا بودن PH و EC در بسترهای کشت گلدانی (جدول شماره ۲).

تبصره: در کشت هیدروپونیک رعایت استانداردها و دستورالعمل های بهداشتی در خصوص استفاده بهینه از عناصر ماکرو و میکرو با هدف تامین سلامت جامعه (تولید محصولات سالم) الزامی می باشد. استانداردهای موضوع این تبصره توسط سازمان های ذیصلاح کشور تدوین و تصویب گردیده و بوسیله سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان ابلاغ می گردد و مسئولین فنی ملزم به رعایت این استانداردها می باشند.

- در صورت استنفکاف و یا عدم توجه به آیین نامه ها و استانداردهای ابلاغ شده توسط نظام مهندسی از سوی تولیدکنندگان محصولات گلخانه ای و قارچ های خوراکی و یا حسب گزارش مسئول فنی، نظام مهندسی می تواند تا بررسی و تعیین تکلیف نهایی در خصوص پروانه بهره برداری متخلفین از سوی کمیته صدور و تمدید پروانه بهره برداری استان، پروانه بهره برداری ایشان را رأساً معلق نماید.

- بمنظور نظارت بر تولید محصولات سالم، سازمان نظام مهندسی می تواند در مرحله پیش از برداشت، توسط مسئولین فنی و زیر نظر کارشناس رسمی سازمان نظام مهندسی، اقدام به نمونه برداری از تولیدات و ارسال به آزمایشگاه های دارای صلاحیت (رتبه از سازمان نظام مهندسی) به منظور تعیین میزان عناصر معدنی، باقیمانده سموم و کودهای شیمیایی نماید.

تبصره ۱: حسب اعلام آزمایشگاه، در صورت غیرمجاز بودن میزان باقیمانده سموم و کودهای شیمیایی در نمونه های یاد شده، به منظور جلوگیری از به مخاطره افتادن سلامت مصرف کنندگان، سازمان نظام مهندسی می بایست ضمن ارسال یک نسخه از اعلام نظر آزمایشگاه به همراه اخطار کتبی به واحد تولیدی، توسط کارشناس رسمی خود، دفترچه ویژه مسئول فنی را مورد بررسی قرار دهد و در صورت اثبات تخلف از سوی مسئول فنی پرونده به همراه مستندات آن برای تصمیم گیری و صدور رای به دبیرخانه هیات بدوی انتظامی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان ارسال گردد.

تبصره ۲: در صورت تکرار تخلف از سوی واحد تولید محصولات گلخانه ای یا پرورش قارچ های خوراکی، پس از ۲ اخطار کتبی و در صورت عدم توجه دارنده پروانه بهره برداری، پروانه واحد مذکور رأساً توسط نظام مهندسی موقتاً لغو گردیده و پرونده جهت تصمیم گیری و تعیین تکلیف نهایی در خصوص لغو پروانه، ظرف مدت حداکثر یکماه، به دبیرخانه کمیته فنی صدور پروانه استان ارجاع می گردد.

- به منظور کنترل و نظارت بر اجرای نظام گلخانه ای کشور و استانداردها و دستورالعمل های ابلاغی از سوی نظام مهندسی، مسئولین فنی کلیه واحدها ملزم به تکمیل دفترچه ویژه مسئول فنی بطور روزانه و هفتگی می باشند. گزارشات مسئول فنی در این دفترچه ها یکی از ملاکهای تمدید پروانه بهره برداری می باشد.

تبصره: واحدهایی که اقدام به رعایت ضوابط و استانداردهای ابلاغی توسط نظام مهندسی نمایند می توانند از برند "محصول مهندسی سالم" سازمان نظام مهندسی کشاورزی بهره مند گردند.

۳-۱-۲- واحد پرورش قارچ خوراکی

۳-۱-۲-۱- موارد فنی قبل از ساخت واحد پرورش قارچ خوراکی

جهت باد غالب

سالن‌های پرورش قارچ در ایران معمولاً به صورت شمالی - جنوبی ساخته می‌شود. ذکر این نکته لازم است که دریچه‌های هوای خروجی سالن‌های پرورش قارچ باید عمود بر جهت وزش باد ساخته شوند (شرایط و جهت وزش باد در هر منطقه در نظر گرفته شود) و به منظور جلوگیری از ورود انواع آلودگی های خارجی از فیلترهای مناسب استفاده شود.

اقلیم

تأمین شرایط رطوبتی و حرارتی برای رشد قارچ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مناطق با آب و هوای گرم و خشک به دلیل نیاز به تأمین سرما و رطوبت به طور مصنوعی که مستلزم عایق بندی دقیق ساختمان‌ها و استفاده از تجهیزات قوی است، نیازمند سرمایه گذاری بالا و نهایتاً افزایش قیمت تمام شده محصول است، لذا مناطق سرد و مرطوب و یا سرد و نیمه مرطوب بهترین مناطق برای احداث واحد های قارچ می باشند.

۳-۱-۲-۲- موارد فنی در حین ساخت واحد پرورش قارچ خوراکی

سالن پرورش قارچ بایستی دارای کف تراز شده و فاقد پله بوده و بویژه محل استقرار طبقه بندی‌ها در سالن پرورش قارچ بایستی کاملاً صاف و فاقد شیب باشد. برای تمیز کردن و جمع آوری آب شستشوی کف سالن‌های پرورش قارچ در نواحی زیر ردیف‌های طبقه بندی شده، باید از فشار آب و تی استفاده کرد و فقط شیب بسیار کمی در فاصله بین دوردیف ایجاد کرد (حدود ۱ درصد) که آب را در این قسمت جمع آوری و از طریق دریچه‌هایی که تعبیه شده است خارج نماید.

سالن‌های پرورش قارچ باید دارای دو ویژگی باشند. اول اینکه عایق بوده و از تبادل رطوبت و حرارت درون سالن با بیرون جلوگیری نمایند و دوم آنکه هوا بند باشند یعنی به جز از دریچه خروجی هوا، از هیچ نقطه دیگری هوا خارج نشود. لذا به منظور تأمین این هدف بهتر است از عایق های تری دی وال و یا ساندویچ پنل با ضخامت ۱۰-۱۲ سانتیمتر برای ساخت سالن‌ها استفاده گردد و در غیر اینصورت می بایست کلیه اقدامات جهت عایق نمودن کف و دیوارهای سالن به عمل آید. در صورت استفاده از بتن بایستی روی بتن با یک لایه رنگ پلیمری پوشش داده شود و صرف نظر از اینکه دیوارها با چه مصالحی ساخته و چگونه عایق بندی شده اند، سقف ترجیحاً از جنس ساندویچ پنل بوده و ضخامت آن بیش از دیوارها باشد.

- به منظور تأمین هر چه بهتر عایق بندی بهتر است دریچه‌های خروجی هوا در سالن‌های پرورش قارچ روی درب سالن نصب نشوند.

- توصیه می‌شود که به ازاء یک دریچه ورودی هوا که با ابعاد ۵۰*۵۰ در سالن تعبیه می‌شود، دو دریچه خروجی هوا با همان ابعاد در سمت دیگر سالن تعبیه گردد در صورت نصب لوور روی دریچه‌ها زمانی که فشار سالن تولید از ۷۵ میلی‌متر آب (۷۵۰ پاسکال) بالاتر رود، لوورها باز شده و هوای اضافی خارج می‌شود. دریچه‌های خروجی هوا در سالن پرورش قارچ به صورت قریب و به فاصله یک متری از کف ساختمان و در طرفین درب خروجی سالن تعبیه می‌گردند.

- در یک واحد پرورش قارچ به منظور استفاده بهتر از زمین ، سالن‌ها به صورت قرینه و در دو ردیف استقرار می‌یابند در این صورت عرض راهرو دستیابی مستقر بین دو ردیف سالن ۶ متر و در صورتی که عرض زمین کم بوده و سالن‌ها در یک سمت طراحی شوند ، عرض راهرو مذکور ۴ متر خواهد بود.
- سالن‌های استاندارد پرورش قارچ دارای ۱۸ متر طول ، ۶ متر عرض و ۴ متر ارتفاع هستند .
- طبقه بندی سالن‌ها با دو متر فاصله از درب ورودی ، یک متر فاصله از انتها و ۹۰ سانتیمتر فاصله از دیوارهای طرفین انجام می‌شود . فاصله دو ردیف طبقه بندی از یکدیگر ۱/۴۰ سانتیمتر می‌باشد و با احتساب فواصل ذکر شده ، طبقات (بستر) دارای ۱۵ متر طول و ۱/۴۰ عرض هستند . هر ردیف دارای ۵ طبقه است که فاصله طبقات از یکدیگر در صورت استفاده از کمپوست بلوک ۶۵-۶۷ سانتیمتر و در صورت استفاده از کیسه ۷۵ سانتیمتر است . فاصله اولین طبقه از کف سالن ۲۵ سانتیمتر و هر طبقه دارای فریم یا حائلی به ارتفاع ۲۰-۱۵ سانتی متر می‌باشد . بنا بر این سطح زیر کشت هر سالن ۲۱۰ متر مربع خواهد بود. (۱۵*۱/۴*۱۰)
- برای طبقه‌بندی سالن‌های پرورش قارچ بهتر است از آلومینیوم استفاده شود. در غیر اینصورت استفاده از ورق‌های گالوانیزه گرم نیز مناسب است.
- عرض طبقات در سالن‌های پرورش قارچ نباید بیش از ۱۴۰ سانتیمتر باشد تا قارچ چین‌ها به راحتی و بدون نیاز به خم شدن روی سطح بستر که منجر به آسیب دیدن قارچ می‌شود، قادر به برداشت قارچ باشند.
- واحدهای ۲۰۰ تنی دارای ۹ سالن ، ۴۰۰ تنی دارای ۱۸ سالن و ۶۰۰ تنی دارای ۲۷ سالن می‌باشند.
- حداقل زیر بنای مورد نیاز برای یک واحد ۲۰۰ تنی ، ۲۵۰۰-۲۰۰۰ متر مربع ، ۴۰۰ تنی ۴۰۰۰-۳۵۰۰ مترمربع و ۶۰۰ تنی ۵۵۰۰-۵۰۰۰ متر مربع می باشد .
- مساحت سایر ابنیه مورد نیاز در واحد های پرورش قارچ ۲۰۰ ، ۴۰۰ و ۶۰۰ تنی به شرح جدول (۳-۲) می‌باشد .

جدول ۳-۲ مساحت ابنیه مورد نیاز در واحدهای پرورش قارچ

ظرفیت تولید واحد پرورش قارچ دکمه ای	ابنیه مورد نیاز (متر مربع)		
	۶۰۰ تن در سال	۴۰۰ تن در سال	۲۰۰ تن در سال
سالن های پرورش	۲۹۱۶	۱۹۴۴	۹۷۲
راهروی دستیابی	۶۲۷	۴۶۸	۲۷۵
سالن بسته بندی و سردخانه ها	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳
بخش رفاهی و کارگری	۲۳۲	۱۳۳	۱۳۳
بخش اداری	۷۷	۷۷	۷۷
تاسیسات	۲۲۶	۲۲۶	۱۱۲
بخش پاستوریزه خاک پوششی	۲۲۴	۱۱۲	۱۱۲
ساختمان نگهداری	۲۰	۲۰	۲۰
ساختمان برق و ژنراتور	۴۸	۴۸	۲۴
ساختمان انبار	۱۱۲	۱۱۲	۱۱۲

- کنترل و تایید موارد فوق الذکر تماماً بر عهده مهندس ناظر بوده و صدور پایان کار منوط به رعایت دقیق مسائل ذکر شده در این نظام نامه و ملحقات آن می باشد.
- تبصره ۱:** در صورت مشاهده هرگونه تخلف در مسائل فنی- اجرایی پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه گلخانه ها و سالن های پرورش قارچ خوراکی توسط کارفرما یا پیمانکار از سوی مهندس ناظر، مهندس ناظر می بایست ضمن ارائه اخطار کتبی به کارفرما، تقاضای رفع نقص، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت نماید.
- تبصره ۲:** در صورت استنکاف کارفرما از رفع نقص یا نواقص موجود، پس از اتمام مهلت موضوع تبصره بالا، مهندس ناظر موظف است ظرف مدت حداکثر ۷۲ ساعت، مراتب را به سازمان نظام مهندسی گزارش نماید.
- تبصره ۳:** در صورت دریافت "گزارش استنکاف رفع نقص" از سوی مهندس ناظر، سازمان نظام مهندسی مکلف است ضمن اعلام تعلیق پروانه تاسیس به کارفرما و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به مدت یک ماه، ظرف مدت یک هفته نسبت به تعیین یک نفر کارشناس رسمی سازمان نظام مهندسی و بازدید وی از سایت اقدام نموده، نتیجه بازدید را جهت تصمیم گیری در خصوص رفع تعلیق یا ابطال پروانه تاسیس به کمیته فنی صدور پروانه های استان اعلام نماید.

۳-۱-۲-۳- موارد فنی داخل واحدهای پرورش قارچ خوراکی

نور

- قارچ دکمه ای در مراحل پرورش به نور نیازی ندارد و استفاده از لامپ به منظور نظارت بر رشد قارچ، سهولت کار و برداشت قارچ در سالن های پرورش می باشد تعداد لامپ مورد استفاده در سالن های استاندارد باید حداقل ۱۲ لامپ فلورسنت باشد.

دما

- دمای مورد نیاز قارچ دکمه ای در طی مراحل مختلف پرورش به شرح ذیل می باشد:
- مرحله ریشه دوانی در داخل کمپوست (روز اول تا پانزدهم): در این مرحله دمای کمپوست در هفته اول ۲۵ درجه سانتی گراد و در هفته دوم ۲۶-۲۷ درجه سانتی گراد بوده و دمای هوای سالن پرورش به ترتیب ۲۳ و ۲۱-۲۳ درجه سانتی گراد می باشد.
- مرحله ریشه دوانی در خاک پوششی (روز هفدهم تا بیست و پنجم): در این مرحله دمای کمپوست ۲۵ درجه سانتی گراد و دمای هوای سالن ۲۳ درجه سانتی گراد می باشد.
- مرحله هوادهی (روز بیست و ششم تا سی و هشتم): دمای کمپوست در این مرحله ۲۰ درجه سانتی گراد و دمای هوای سالن ۱۸ درجه سانتی گراد است (در این مرحله کاهش دمای هوا از ۲۳ به ۱۸ درجه سانتی گراد بایستی به صورت تدریجی و طی ۳ الی ۴ روز صورت گیرد).
- مرحله برداشت (از روز سی و نهم تا پنجاه و نهم): در این مرحله دمای کمپوست ۲۰ الی ۲۱ درجه و دمای هوای سالن ۱۸-۱۷ درجه سانتی گراد است.
- مرحله کوک آت سالن پرورش (روز شصتم): در این مرحله سالن تولید به منظور حذف میسلیوم های قارچ و عوامل بیماریزا به مدت ۱۲ ساعت در دمای ۷۰ درجه سانتی گراد کوک آت می شود.

رطوبت نسبی

- مرحله ریشه دوانی در داخل کمپوست (روز اول تا پانزدهم): رطوبت نسبی سالن پرورش، ۹۶-۹۵ درصد می‌باشد.
- مرحله ریشه دوانی در خاک پوششی (روز هفدهم تا بیست و پنجم): رطوبت نسبی سالن پرورش، ۹۵ درصد می‌باشد.
- مرحله هوادهی (روز بیست و ششم تا سی و هشتم): رطوبت نسبی مورد نیاز برای شروع پین زنی، ۹۶-۹۵ درصد- در طی پین زنی، ۹۶-۹۱ درصد و در طی رشد و توسعه قارچها، ۸۵-۸۰ درصد می‌باشد.
- مرحله برداشت (از روز سی و نهم تا پنجاه و نهم): رطوبت نسبی مورد نیاز در طی فلاش اول، ۸۹-۸۲ درصد- در طی فلاش دوم، ۸۹-۸۲ درصد و در طی فلاش سوم، ۸۵-۸۲ درصد می‌باشد.

دی اکسید کربن

- مرحله ریشه دوانی در داخل کمپوست (روز اول تا پانزدهم): میزان غلظت CO₂، ۵۰۰۰-۱۰۰۰۰ ppm می‌باشد.
- مرحله ریشه دوانی در خاک پوششی (روز هفدهم تا بیست و پنجم): میزان غلظت CO₂، ۵۰۰۰-۱۰۰۰۰ ppm می‌باشد.
- مرحله هوادهی (روز بیست و ششم تا سی و هشتم): میزان غلظت CO₂، ۱۲۰۰ ppm می‌باشد.
- مرحله برداشت (از روز سی و نهم تا پنجاه و نهم): میزان غلظت CO₂، ۱۲۰۰ ppm می‌باشد.

یادآوری: عوامل تاثیرگذار بر قارچ صدفی به شرح ذیل می‌باشد:

- در مرحله ریشه دوانی (روز اول تا پانزدهم) دمای مورد نیاز ۲۰ درجه سانتی گراد می‌باشد.
- پس از انجام ریشه دوانی، ایجاد شرایط محیطی مناسب با دمای ۲۵-۲۰ درجه سانتی گراد و رطوبت نسبی بیش از ۷۵ درصد.

- استفاده از نور طبیعی یا مصنوعی مناسب (مطابق با نیاز نوری قارچ)
- معمولاً ۴-۵ روز پس از مشاهده پین های قارچ، مرحله قارچ دهی آغاز می‌شود.
- قارچ صدفی در پایان دوره اسپان ران (ریشه دوانی) روزانه به ۴ ساعت نور نیاز دارد که این مقدار نور توسط لامپهای فلورسانس سفیدرنگ تامین می‌گردد. شدت نور مورد نیاز قارچ در مکان‌های مختلف سالن پرورش بین ۵۰ تا ۳۰۰ لوکس متغیر است.

روشن آبیاری

- در واحدهای پرورش قارچ معمولاً آبیاری به صورت دستی با استفاده از تانک‌های مدرج و آبیاش‌های مخصوص انجام می‌شود.
- امکان استفاده از آبیاری به روش مه پاش (Fogger) نیز وجود دارد.
- حداکثر EC آب مورد استفاده در واحدهای پرورش قارچ خوراکی باید ۷۵۰ میکروموس بر سانتیمتر باشد.
- حداقل مقدار آب مورد نیاز واحدهای پرورش قارچ برای یک واحد ۲۰۰ تنی بدون احتساب واحد کمپوست سازی، ۲۵ مترمکعب در شبانه روز و معادل ۰/۳ لیتر در ثانیه می‌باشد.

۳-۱-۲-۴- موارد فنی تأسیسات و تجهیزات

هواساز

- هواسازها مهم‌ترین تجهیزاتی هستند که در واحدهای پرورش قارچ مورد استفاده قرار می‌گیرند لذا با توجه به دما و هوای مورد نیاز برای سالن‌های پرورش، موارد ذیل می‌بایست در انتخاب هواساز مد نظر قرار گیرد.

- سیستم‌های هواساز برای هر سالن پرورش بطور جداگانه نصب می‌شود .
- فن‌های هواساز باید دارای کوئیل‌های سرمایی و گرمایی باشند .
- ظرفیت کوئیل‌ها بسته به شرایط آب و هوایی مناطق مختلف متفاوت است و می‌بایست مد نظر قرار گیرد.
- در هواسازها بهتر است محفظه اختلاط هوا (Mixing Box) بزرگ باشد تا امکان استفاده هر چه بیشتر از ظرفیت کوئیل‌ها وجود داشته باشد .
- توصیه می‌گردد برای محافظت از کوئیل‌ها ، در هواسازها بخش رطوبت ساز (Air washer) وجود نداشته باشد زیرا بر اثر مرور زمان املاح موجود در آب بر روی کوئیل‌ها رسوب کرده و باعث تخریب کوئیل و افزایش هزینه می‌گردد .
- برای تأمین رطوبت مورد نیاز سالن تولید ، نازل‌های آب در ابتدای کانال هوادهی قرار گرفته و آب به صورت مه پاش (اسپری) توزیع می‌شود. در زمستان می‌توان از نازل بخار که در ابتدای کانال هوادهی قرار می‌گیرد استفاده کرده و بخار و هوا را وارد سالن نمود .
- علاوه بر استفاده از روش نازل ، می‌توان از دستگاه مه پاش (Fogger) نیز برای مرطوب نمودن دیوارها و کف سالن و در مجموع به منظور تأمین رطوبت سالن پرورش استفاده نمود .
- مقدار هوای مورد نیاز برای سالن های پرورش قارچ به ازاء هر متر مربع از سطح زیر کشت محاسبه می‌شود .
- به ازاء هر متر مربع از سطح زیر کشت قارچ نیاز به ۲۵ متر مکعب هوا در ساعت می‌باشد که بر این مبنا مقدار ظرفیت هواساز برای سالنی با ۲۰۰ متر مربع سطح زیر کشت ۵۰۰۰ متر مکعب در ساعت خواهد بود.
- نحوه استقرار هواساز در راهروی دستیابی به گونه ای باشد که محور فن هواساز در راستای مرکز سالن تولید باشد. کانال‌های انتقال هوا بهتر است از سقف و بین دو ردیف قفسه بندی سالن عبور نماید.

اگزوز

- به منظور تنظیم فشار هوای داخل سالن پرورش قارچ به کار می‌رود. ابعاد اگزوزهای تعبیه شده، متناسب با ابعاد کانال هوای ورودی و به تعداد دو عدد در انتهای سالن و به ارتفاع یک متر از کف سالن پرورش قرار می‌گیرد.
- به منظور ممانعت از ورود حشرات و گرد و غبار، نصب فیلتر بر روی اگزوزها توصیه می‌شود.
- نصب لوور بر روی اگزوزها توصیه می‌شود. (بهتر است لوورها عمود بر وزش باد منطقه قرار گیرند).

اینورتر

- دستگاهی است که با کم و زیاد کردن دور موتور، هوای ورودی را تنظیم و به اینصورت از اتلاف انرژی جلوگیری م کند. به ازاء هر هواساز در سالن های پرورش قارچ به یک دستگاه اینورتر نیاز است.

دماسنج و رطوبت سنج

- به منظور کنترل دما و رطوبت در سالن‌های پرورش قارچ، استفاده از دماسنج و رطوبت سنج به تعداد سالن‌های پرورش قارچ الزامی می‌باشد.

- تعدادی دیگر از مهمترین تجهیزات و تأسیسات مورد نیاز یک واحد پرورش قارچ خوراکی با حداقل ظرفیت تولید ۲۰۰ تن در سال به شرح زیر می‌باشد. (بدیهی است با تغییر ظرفیت تولید مقادیر مذکور متناسب با ظرفیت تغییر خواهد کرد.)

- دیگ بخار با ظرفیت ۱ تن با فشار ۱۵۰ psi ، ۱ دستگاه
- دیگ آب گرم به ظرفیت ۵۰۰۰۰۰ کیلو کالری ، ۱ دستگاه
- سختی گیر به ظرفیت ۱۴۰۰۰۰ گرین ، ۱ دستگاه
- تجهیزات سردخانه سالن بسته بندی شامل کندانسور و اواپراتور ، ۲ دستگاه
- چیلر به ظرفیت ۶۰ تن برودت با برجهای خنک کننده مربوطه ، ۱ دستگاه
- ژنراتور ۸۰ کیلووات ، ۱ دستگاه
- سکوهاى متحرک قارچ چینی ، ۶ دستگاه
- تانک های مدرج آبیاری بستر ها با پمپ و تجهیزات مربوطه ، ۱ دستگاه
- منابع آب به ظرفیت ۸۵۰۰ لیتر، ۲ دستگاه
- منابع سوخت مصرفی به ظرفیت ۸۵۰۰ لیتر، ۲ دستگاه
- دستگاه ها و تجهیزات سالن بسته بندی شامل دستگاه استرچ کش ، لیبل زن ، ترازوها و باسکول

۳-۱-۲-۵- موارد فنی بستر کشت قارچ های خوراکی

- کمپوست مورد استفاده در بستر قارچ به دو صورت کیسه ای و بلوک می باشد که استفاده از کمپوست بلوک توصیه می گردد.
- کمپوست مورد استفاده باید دارای ۶۸ درصد رطوبت ، ۲-۲/۲ درصد نیتروژن بوده و مقدار pH آن ۷/۵ و نسبت کربن به نیتروژن آن (C/N) ۱۸ باشد .
- به منظور بهره برداری بهتر از فضا در سالن های پرورش قارچ ، از سیستم طبقه بندی استفاده می شود. (طبقات مورد استفاده باید آلومینیوم و یا گالوانیزه گرم باشد .)
- سطح کمپوست در کل طبقات یکنواخت باشد .
- در صورت استفاده از سیستم کیسه ای ، بهتر است قطر کیسه های حاوی کمپوست بیشتر از ارتفاع آن باشد. در این صورت از هدر رفتن فضای مابین کیسه ها جلوگیری می شود.
- در هفته اول و پس از پر کردن سالن ها به منظور حفظ رطوبت کمپوست، سطح آن با روزنامه پوشانده شود.

ویژگیهای خاک پوششی

- خاک پوششی می بایست ظرفیت نگهداری آب بالایی داشته و بتواند آب را جذب و نگهداری نماید.
- میزان رطوبت خاک پوششی در زمان خاکی دهی حدود ۶۸-۷۶ درصد می باشد.
- مقدار هدایت الکتریکی (EC) خاک پوششی ۱-۰/۵ میلی زیمنس بر سانتیمتر باشد.
- pH مناسب خاک پوششی ۷/۵-۶/۸ می باشد.
- خاک پوششی نباید فشرده - سنگین و گریسی باشد زیرا از توسعه میسلیومها در خاک جلوگیری کرده و خطر ایجاد شرایط بی هوازی و توقف رشد میسلیوم را به همراه دارد.
- برای انجام خاک دهی روی تمام سطح کمپوست تا ارتفاع ۴ سانتیمتری با خاک پوششی پوشانده شود.

- در صورت قوی بودن ریشه دوانی بر روی سطح خاک عمل رافلینگ و در غیر اینصورت بر روی سطح خاک پوششی عمل اسکرچ انجام می شود.

۳-۱-۲-۶- سیستم بهداشتی

دستور العمل بهداشتی واحدهای تولید و پرورش قارچ خوراکی

رعایت اصول و ضوابط بهداشتی در واحدهای پرورش قارچ خوراکی به دلیل تاثیری که در کیفیت قارچ و تامین سلامت جامعه دارد، دارای اهمیت فوق العاده ای است. این اصول و ضوابط شامل دو بخش ذیل می باشد:

الف: ضوابط لازم الاجرا در خصوص بهداشت فردی کارکنان شاغل در واحدهای پرورش قارچ خوراکی

ب: ضوابط لازم الاجرا در خصوص بهداشت ساختمان و فضاهای مرتبط با پرورش، نگهداری، بسته بندی و حمل و نقل قارچ خوراکی

الف) ضوابط و مقررات مربوط به بهداشت فردی کارکنان

رعایت بهداشت فردی توسط کارگران نقش مهمی در کاهش آلودگی قارچ خوراکی به پاتوژن ها دارد. از آنجا که امکان انتقال آلودگی از طریق تماس دستها، مو و لباس کارگران و ... به قارچ وجود دارد، لذا در این راستا پرورش دهندگان قارچ باید آموزش کافی و امکانات لازم را برای بهبود بهداشت کارکنان در واحدهای پرورش قارچ فراهم آورند که می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- کارگران باید دارای لباسهای کار مخصوص باشند .

۲- لباس های کارگران باید تمیز بوده و مانع از آلوده شدن قارچ از طریق تماس با بدن، مواد آرایشی و دارویی گردد.

۳- از پوشیدن کفش و دمپایی های جلویاز و پیراهن های بدون آستین خودداری نمایند.

۴- کارگران باید قبل از خروج از محوطه های پرورش قارچ خوراکی و ورود به بخشهای دیگر مانند نهار خوری و استراحت گاه، لباس های کار خود را تعویض نمایند.

۵- کارگران واحدهای پرورش قارچ خوراکی باید پس از هر بار خروج از محیط کار و یا استفاده از سرویس های بهداشتی، دستهایشان را بشویند.

۶- کارگران واحدهای پرورش قارچ باید از کلاه و یا سرپند استفاده کنند تا از انتقال مو به درون سبد یا بسته قارچ جلوگیری شود.

۷- کارگرانی که دارای بیماریهای عفونی مانند اسهال، تب ، یرقان ، خونریزی و جراحت هستند باید از تماس با قارچ خوراکی ممانعت نمایند.

۸- زخم های موجود بردست کارکنان باید بوسیله باند های غیر قابل نفوذ پوشانده شده و روی آن دستکش پوشیده شود.

۹- قارچهایی که در تماس با افراد آلوده بوده اند، باید دور ریخته شود.

۱۰- در سالن های پرورش قارچ خوراکی نباید از زیور آلاتی مانند گوشواره، گردنبند، و یا انگشترهایی که دارای نگین هستند، استفاده شود.

۱۱- مصرف مواد غذایی، نوشیدنی ها، آدامس و سیگار در سالن های پرورش قارچ خوراکی ممنوع است.

ب) ضوابط و مقررات مربوط به بهداشت ساختمان و فضاهای پرورش قارچ

- ۱- واحدهای پرورش قارچ خوراکی باید کاملاً از واحدهای کمپوست سازی مجزا بوده و در صورت عدم استفاده از سیستم فیلتراسیون هوا، حداقل ۱۰۰۰ متر فاصله داشته باشد.
- ۲- در صورت نزدیک بودن واحد پرورش قارچ و واحد کمپوست سازی به یکدیگر، رفت و آمد بین آنها بایستی در حداقل ممکن و کنترل شده باشد.
- ۳- مواد اولیه دریافتی می بایست عاری از آلودگی باشد.
- ۴- تهیه کمپوست باید بر مبنای اصول علمی باشد تا باعث کاهش میکروارگانیسم های مضر به حد مجاز و قابل قبول گردد.
- ۵- به منظور جلوگیری از آلودگی خاک پوششی با آفات و فاضلاب، در فضای خشک و سرپوشیده، نگهداری شوند.
- ۶- زمین محل احداث واحد پرورش قارچ باید عاری از علف های هرز، چمن، آشغال، وسایل و قطعات غیر ضروری و آبهای راکد باشد.
- ۷- ساختمان ها باید به منظور جلوگیری از ورود آفات و یا آب (رطوبت) مورد تعمیر و بازسازی قرار گیرد.
- ۸- خروجی های سالن (درها و پنجره ها) باید کاملاً سالم بوده و درزبندی شوند.
- ۹- مسیر جریان هوا به سالن های پرورش قارچ باید تمیز نگه داشته شده و عاری از آشغال و آلودگی باشد.
- ۱۰- ضایعات باید در ظروف دردار جمع آوری و هر روز از ساختمان خارج شود.
- ۱۱- ظروف برداشت قارچ خوراکی باید تمیز و ضدعفونی شوند.
- ۱۲- اگر ظروف محتوی قارچ های برداشت شده، بلافاصله بسته بندی نمی شوند می بایست تا هنگام بسته بندی، بوسیله کاغذ و یا پوشش های پلاستیکی پوشانده شوند.
- ۱۳- وسایلی مانند کارد که برای کوتاه کردن پایه های قارچ برداشت شده به کار می رود، باید تمیز و ضدعفونی شده باشد.
- ۱۴- دستشویی ها و سرویس های بهداشتی باید در خارج از فضای سالن پرورش و به فاصله مناسب ساخته شود.
- ۱۴-۱- دستشویی ها باید دارای امکانات آب گرم، صابون، حوله کاغذی و سطل زباله باشند.
- ۱۴-۲- سطل های زباله باید بطور روزانه تخلیه و از محوطه پرورش خارج شوند.

۳-۱-۲-۷- بیمه

با توجه به اینکه حجم سرمایه گذاری در گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ خوراکی قابل توجه بوده و از طرف دیگر عوامل خطر از جمله زلزله، تگرگ، سرما، برف، سیل، طوفان، گرما، سرقت، قطع برق، دود زدگی و متصاعد شدن گازهای آلاینده و غیره باعث خسارت می شود، بیمه نمودن گلخانه و واحد پرورش قارچ لازم و ضروری است.

بیمه به صورت های زیر اعمال می شود:

الف - بیمه محصولات گلخانه ای

ب - بیمه سازه های گلخانه ای (در برابر طوفان، باد شدید، برف و سرما، تگرگ، آتش سوزی و ...)

ج - بیمه قارچ خوراکی

د- بیمه ساختمان واحد پرورش قارچ خوراکی (در برابر زلزله، آتش سوزی، سیل و ...)

ه - بیمه مواد اولیه و محصول واحدهای کمپوست سازی (در برابر آتش سوزی، سرمای شدید و یخبندان و قطع برق و سرقت و ...)

۳-۱-۲-۸- ضوابط لازم برای احداث واحد مستقل کمپوست سازی قارچ خوراکی

۱. در مورد صدور مجوز برای احداث واحد کمپوست سازی، با معاونت صنایع و توسعه روستایی سازمان جهاد کشاورزی استان هماهنگی‌های لازم به عمل آید.

۲. فاصله واحد تولید کمپوست تا سالن‌های تولید قارچ خوراکی حداقل ۱۰۰۰ متر باشد.

۳. حداقل زمین مورد نیاز برای احداث واحد مستقل تولید کمپوست به ظرفیت ۱۰۰۰ تن فاز ۲ در سال، ۵۰۰۰ مترمربع می باشد.

تبصره: در صورت استفاده از سیستم فیلتراسیون در سالن‌های تولید و پرورش قارچ خوراکی، رعایت حداقل فاصله ۵۰۰ متر تا واحد کمپوست سازی بلامانع است.

۳-۲- سیستم های گلخانه ای

تذکر: مبانی و ضوابط طراحی سیستم‌های گلخانه‌ای بطور جداگانه به عنوان ملحقات نظام گلخانه‌ای توسط دفتر نظام فنی و اجرایی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری منتشر خواهد شد.

فصل ۴

مجتمع گلخانه‌ای

۴-۱- مجتمع گلخانه‌ای

مجموعه‌ای است که در آن واحدهای گلخانه‌ای یا پرورش قارچ‌های خوراکی بر اساس مطالعات صورت گرفته به صورت متمرکز در اراضی بالای ۵ هکتار با رعایت حداقل فواصل و حریم‌ها و در مکان‌های مناسب احداث می‌گردد و در آن گروه کثیری در قالب واحدهای مستقل فعالیت می‌نمایند که ممکن است به صورت مالکیت واحد و یا در قالب نظام‌های بهره برداری خاص اداره گردد.

تذکر: مجتمع‌هایی که توسط سازمان‌های جهاد کشاورزی استان با اعتبارات دولتی (زیر ساختها) احداث و طبق ضوابط مربوطه به متقاضیان واجد شرایط واگذار می‌گردد مشمول ضوابط خاص خود می‌باشند.

تذکر: شرح خدمات مطالعات ایجاد مجتمع‌های گلخانه‌ای کشور به طور جداگانه به عنوان ملحقات نظام گلخانه‌ای توسط دفتر تدوین معیارها و ضوابط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری منتشر خواهد شد.

اهم اهداف احداث مجتمع‌های گلخانه‌ای و پرورش قارچ‌های خوراکی:

- ۱- ساماندهی و توسعه واحدهای جدید در قالب کشاورزی پایدار مبتنی برتجمیع فرآیند تولید، فرآوری و بازاریابی
- ۲- تسهیل و تسریع در انتقال دانش فنی و یافته‌های تجربی
- ۳- ایجاد فضای متمرکز مدیریتی برای ارتقاء بهره‌وری تولید و توزیع خدمات فنی و تکنولوژی
- ۴- ایجاد زمینه اشتغال پایدار برای متخصصین کشاورزی مبتنی بر فناوری و دانش محوری
- ۵- تسهیل فرآیند بازاریابی محصولات گلخانه‌ای تولیدی
- ۶- امکان تشکیل تعاونی‌ها و تشکلهای کارآمد تولیدی با توجه به قرابت تولیدکنندگان
- ۷- امکان ایجاد زنجیره‌های مناسب تولید، بسته بندی، انبارداری، حمل و نقل داخلی و بین‌المللی به دلیل وجود حجم مناسب محصول
- ۸- کاهش هزینه‌های تولید

روند صدور پروانه‌های مجتمع‌های گلخانه‌ای و پرورش قارچ‌های خوراکی:

- ۱- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی و اعلام نواقص حسب ضوابط نظام گلخانه‌ای توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی
- ۲- بررسی و اظهار کمیته فنی صدور پروانه‌های استان
- ۳- پرداخت هزینه‌های بررسی و صدور پروانه‌ها به سازمان نظام مهندسی استان
- ۴- صدور پروانه

تبصره ۱: موافقت اولیه رأساً برای آن دسته از متقاضیانی که فاقد اسناد مثبت می‌باشد توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان صادر شده و فاقد هر گونه تعهدی برای سازمان نظام مهندسی و جهاد کشاورزی می‌باشد.

تبصره ۲: براساس قوانین مربوطه هزینه های یاد شده در این بند توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور تعیین و پس از تایید وزارت جهاد کشاورزی (معاونت تولیدات گیاهی) ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

انواع پروانه ها:

۱. پروانه تاسیس

مراحل صدور پروانه تاسیس به شرح ذیل می باشد:

- ۱-۱. ارائه درخواست کتبی به همراه کلیه مدارک لازم به سازمان نظام مهندسی و منابع طبیعی
- ۲-۱. معرفی شرکت های مشاوره ذیصلاح و دارای رتبه مرتبط به متقاضی
- ۳-۱. اخذ مدارک مربوط به مطالعات، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۴-۱. بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان مستقر در سازمان نظام مهندسی
- ۵-۱. معرفی مهندس سازه، مشاور، پیمانکاران و ناظر واجد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱ تا ۱-۲۳ تا ۱-۲۵ و تبصره های ذیربط فصل اول همین نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد برای شروع عملیات زیرساختها و ساخت سازه
- ۶-۱. صدور پروانه

تبصره ۵: شروع عملیات احداث مجتمع توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از سایت محل احداث طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۲. پروانه بهره برداری

مراحل صدور مجوز پروانه بهره برداری به شرح ذیل می باشد:

- ۱-۲. ارائه درخواست کتبی متقاضی مبنی بر صدور پروانه بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۲-۲. تکمیل فرم گواهی پایان کار توسط مهندس ناظر پروژه و ارائه آن به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۳-۲. اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور پروانه بهره برداری و تطبیق با طرح اولیه طبق فرم گواهی پایان کار احداث گلخانه توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۴-۲. بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان
- ۵-۲. صدور پروانه بهره برداری مجتمع

تبصره: پس از طی فرآیند فوق الذکر هر یک از واحدهای مستقل مجتمع مشمول رعایت فرایندهای گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ انفرادی مندرج در این نظام نامه می باشند.

۳. مجوز توسعه

عملیات توسعه مجتمع گلخانه ای به شرط داشتن زمین و آب مناسب و مورد نیاز بر اساس فرآیند تعریف شده در مجوز تاسیس گلخانه های انفرادی مقدور می باشد.

۴. مجوز بهسازی و نوسازی

الف- چنانچه مجتمع از نظر مالکیت متعلق به مالک واحدی باشد و بخواهد مجتمع را بهسازی و نوسازی نماید فرآیند کار به شرح ذیل می باشد:

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر صدور مجوز بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تأیید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز بهسازی و نوسازی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان

۵- معرفی مهندس ناظر، مشاور و پیمانکار واجد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱ تا ۱-۲۳ و تبصره های ذیربط فصل اول همین نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان و شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی تبصره: شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از محل طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۶- صدور مجوز بهسازی و نوسازی

ب- هر یک از واحدهای مستقل مجتمع مشمول رعایت فرایندهای گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ انفرادی مندرج در این نظام نامه می باشند.

۵. مجوز تغییر کشت

الف- چنانچه متقاضی از نظر مالکیت متعلق به مالک واحدی باشد و بخواهد مجتمع را کلاً تغییر کشت دهد فرآیند کار به شرح ذیل می باشد:

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر صدور مجوز تغییر کشت مجتمع به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناس و تأیید طرح توجیهی متقاضی

۳- بررسی پرونده متقاضی و رفع نواقص احتمالی برای صدور مجوز

۴- صدور مجوز تغییر کشت

۵- شروع عملیات تغییر کشت مجتمع توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از محل مجتمع طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

ب- هر یک از واحدهای مستقل مجتمع مشمول رعایت فرایندهای گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ انفرادی مندرج در این نظام نامه می باشند.

تذکر: کلیه مراحل اجرایی پروژه شامل احداث گلخانه، اجرای تاسیسات، موارد فنی درون گلخانه ها، سیستم های سرمایشی و گرمایشی، سیستم های آبیاری و تطبیق نقشه موقعیت با متحدات می بایست تحت نظر مهندس ناظر دارای رتبه از سازمان نظام مهندسی کشاورزی انجام پذیرد و صدور پایان کار بدون تایید مهندس ناظر مذکور، میسر نمی باشد و محاسبات سازه ای با مشارکت مهندس سازه ساختمان و مکانیک صورت می پذیرد.

فصل ۵

ضمائم

الف – فرمها

فرم شماره ۱

«درخواست صدور پروانه»

- پروانه تاسیس   مجوز توسعه   پروانه بهره برداری   مجوز بهسازی و نوسازی
 مجوز تغییر کشت   گواهی ابطال پروانه فعالیت

برای واحد گلخانه‌ای

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
 اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
 تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... رشته تحصیلی ..... به نمایندگی از جانب خود یا
 شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا تعاونی ..... شماره
 ثبت ..... تقاضا دارم طبق آئین نامه های نظام گلخانه و قارچ های خوراکی کشور نسبت به صدور پروانه .....
 برای ..... متر گلخانه را با مشخصات زیر اقدام نمایند :

- ۱- نوع محصول مورد کشت در گلخانه .....
- ۲- ظرفیت تولید سالیانه .....
- ۳- نحوه بهره برداری .....
- ۴- آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن منزل .....
- ۵- آدرس محل احداث گلخانه ..... شماره تلفن گلخانه .....
- ۶- مسئول فنی واحد گلخانه ..... شماره عضویت سازمان نظام مهندسی کشاورزی
 رشته و مدرک تحصیلی .....
- ۷- مساحت محل احداث گلخانه ..... مترمربع و مساحت گلخانه ..... مترمربع
- ۸- مالکیت : شخصی رسمی استیجاری اوقافی استیجاری محضری واگذاری مفروز الرعیه فاقد زمین
- ۹- منابع تامین آب مورد نیاز گلخانه :
 چاه عمیق ..... حلقه .....
 چاه نیمه عمیق ..... حلقه .....
 آب لوله کشی با انشعاب لوله ..... اینچ .....
 حقابه ..... از منابع دائمی با میزان حق برداشت .....
- ۱۰- منابع تامین برق گلخانه
 ژنراتور انشعاب برق شهری و یا روستائی برق منطقه ای سایر منابع .....
- ۱۱- سایر امکانات و اظهارات تکمیلی

نام و نام خانوادگی متقاضی : .....

محل امضاء : .....

تاریخ درخواست : .....

فرم شماره ۱

«درخواست صدور پروانه»

- پروانه تاسیس   پروانه بهره برداری   مجوز توسعه   مجوز بهسازی و نوسازی
 مجوز تغییر کشت   گواهی ابطال پروانه فعالیت

برای واحد پرورش قارچ خوراکی

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
 اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
 تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... رشته تحصیلی ..... شغل ..... به
 نمایندگی از جانب خود یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا
 تعاونی ..... شماره ثبت ..... تقاضا دارم طبق آئین نامه های نظام گلخانه و قارچ های خوراکی کشور
 نسبت به صدور پروانه ..... برای واحد پرورش قارچ خوراکی را با مشخصات زیر اقدام نمایند :

- ۱- نوع محصول مورد کشت : صدفی دکمه ای
- ۲- ظرفیت تولید سالیانه .....
- ۳- نحوه بهره برداری .....
- ۴- آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن منزل .....
- ۵- آدرس محل پرورش قارچ ..... شماره تلفن واحد .....
- ۶- نام و نام خانوادگی مدیر تولید ..... رشته و مدرک تحصیلی .....
- شماره عضویت در سازمان نظام مهندسی کشاورزی .....
- ۷- متراژ زمین ..... مترمربع و متراژ ساختمان (سوله ها) ..... مترمربع
- ۸- مالکیت : شخصی رسمی استیجاری اوقافی واگذاری مفروز الرعیه فاقد زمین
- ۹- منابع تامین آب مورد نیاز واحد پرورش قارچ خوراکی:
 چاه عمیق ..... حلقه
 چاه نیمه عمیق ..... حلقه
 آب لوله کشی با انشعاب لوله ..... اینچ
 حبابه ..... از منابع دائمی با میزان حق برداشت.....
- ۱۰- منابع تامین برق واحد پرورش قارچ خوراکی
 ژنراتور انشعاب برق شهری و یا روستائی برق منطقه ای سایر منابع .....
- ۱۱- سایر امکانات و اظهارات تکمیلی

نام و نام خانوادگی متقاضی : .....

محل امضاء : .....

تاریخ درخواست : .....

فرم شماره ۲

«تعهدنامه واحد گلخانه»

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....

اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی: ..... صادره از .....
 تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... مدرک تحصیلی ..... شغل ..... به نمایندگی از جانب خود یا
 شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا تعاونی ..... تقاضای
 صدور پروانه ..... برای ..... واحد گلخانه با خلاصه مشخصات زیر را دارم:

۱- نوع محصول مورد کشت در گلخانه .....

۲- ظرفیت تولید سالیانه .....

۳- روش کاشت.....

واقع در استان ..... شهرستان ..... بخش ..... روستای ..... پلاک .....
 فرعی ..... از اصلی ..... بدینوسیله متعهد می شوم قبل از آغاز عملیات ساختمانی گواهی گذراندن دوره
 آموزشی و نتیجه آزمایش کمی و کیفی آب و خاک را ارائه نمایم و اسکلت گلخانه و ابنیه و تاسیسات جانبی را طبق طرح و نقشه
 و توصیه ارائه شده توسط مهندسین سازه، مشاور و ناظر و با رعایت دستورالعملهای مندرج در نظام گلخانه کشور انجام دهم و در
 مدت اعتبار پروانه کار احداث آنها را به اتمام رسانده و آماده بهره برداری نمایم. همچنین از ساختمانها و ابنیه و تاسیسات واحد
 گلخانه ای مذکور به جز در مواردی که پروانه صادر می شود و برابر شرایط و ضوابط مندرج در نظام گلخانه، استفاده دیگری
 نکرده و بدون اطلاع قبلی و کسب مجوز از آن سازمان واحد خود را توسعه نداده و بدون کسب اجازه نسبت به فروش یا انتقال
 آن یا سایر پروانه های صادره به طور مستقیم و غیر مستقیم اقدامی ننمایم. و در تمامی مراحل تولید از مسئول فنی مورد تایید
 آن سازمان استفاده نموده و به توصیه های ایشان عمل نمایم.

در صورتی که تعهدات ذکر شده را انجام نداده و یا برخلاف آنها عمل نمایم و همچنین در صورت اثبات عدم صحت مالکیت
 زمین، مرجع صادرکننده پروانه می تواند ضمن سلب حق هر گونه استفاده از تاسیسات از اینجانب، پروانه مورد اشاره را لغو کرده و
 نسبت به لغو امتیاز آب و برق و گاز و سایر امتیازاتی که در نتیجه صدور پروانه به واحد گلخانه ای مورد بحث تعلق گرفته است،
 اقدام نماید.

همچنین علاوه بر اینکه هر گونه خسارت یا زیان و ضرری که از این بابت متوجه اینجانب شود مورد قبول بوده و حق
 هیچگونه اعتراضی برای اینجانب باقی نمی ماند، در صورتی که از بابت عدم رعایت ضوابط نظام گلخانه کشور خسارتی متوجه
 دولت و بیت المال گردد موظف به جبران آن هستم.

نام و نام خانوادگی: .....

امضاء و اثر انگشت : .....

تاریخ : .....

فرم شماره ۲

«تعهدنامه واحد پرورش قارچ خوراکی»

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....

اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
 تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... مدرک تحصیلی ..... شغل ..... به نمایندگی از
 جانب خود یا شرکت به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا تعاونی
 تقاضای صدور پروانه ..... برای واحد پرورش قارچ دکمه ای صدفی با خلاصه مشخصات زیر را
 دارم :

ظرفیت تولید سالیانه .....

واقع در استان ..... شهرستان ..... بخش ..... روستای ..... پلاک .....
 فرعی ..... از اصلی ..... بدینوسیله متعهد می شوم قبل از آغاز عملیات ساختمانی گواهی گذراندن دوره
 آموزشی و نتیجه آزمایش کمی و کیفی آب را ارائه نمایم و ابنیه و تجهیزات و تاسیسات جانبی را طبق طرح و نقشه و توصیه ارائه شده
 توسط مهندسین سازه، مشاور و ناظر و با رعایت دستورالعمل‌های مندرج در نظام گلخانه و قارچ های خوراکی کشور انجام دهم و در
 مدت اعتبار پروانه کار احداث آنها را به اتمام رسانده و آماده بهره برداری نمایم. همچنین از ساختمانها و ابنیه و تاسیسات واحد
 پرورش قارچ خوراکی به جز در مواردی که پروانه صادر می شود و برابر شرایط و ضوابط مندرج در نظام گلخانه و قارچ های خوراکی
 استفاده دیگری نکرده و بدون اطلاع قبلی و کسب مجوز از آن سازمان واحد خود را توسعه نداده و بدون کسب اجازه نسبت به فروش
 یا انتقال آن یا سایر پروانه های صادره به طور مستقیم و غیر مستقیم اقدامی ننمایم. و در تمامی مراحل تولید از مسائل فنی مورد
 تایید آن سازمان استفاده نموده و به توصیه های ایشان عمل نمایم.

در صورتی که تعهدات ذکر شده را انجام نداده و یا برخلاف آنها عمل نمایم و همچنین در صورت اثبات عدم صحت مالکیت
 زمین، مرجع صادرکننده پروانه می تواند ضمن سلب حق هر گونه استفاده از تاسیسات از اینجانب، پروانه مورد اشاره را لغو کرده
 و نسبت به لغو امتیاز آب و برق و گاز و سایر امتیازاتی که در نتیجه صدور پروانه به واحد قارچ های خوراکی مورد بحث تعلق
 گرفته است، اقدام نماید.

همچنین علاوه بر اینکه هر گونه خسارت یا زیان و ضرری که از این بابت متوجه اینجانب شود مورد قبول بوده و حق
 هیچگونه اعتراضی برای اینجانب باقی نمی ماند، در صورتیکه از بابت عدم رعایت ضوابط نظام گلخانه و قارچ های خوراکی
 کشور خسارتی متوجه دولت و بیت المال گردد موظف به جبران آن هستم.

نام و نام خانوادگی: .....

امضاء و اثر انگشت : .....

تاریخ : .....

فرم شماره ۳

« گواهی پایان کار گلخانه »

جهت صدور :

پروانه بهره برداری تمدید پروانه بهره برداری مجوز توسعه/مجوز نوسازی و بهسازی

- مشخصات متقاضی :

نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از

تاریخ تولد ..... آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن

منزل ..... نام شرکت ..... شماره ثبت ..... مورخ ..... نام مدیرعامل

آدرس شرکت ..... شماره تلفن شرکت .....

شماره صدور پروانه ..... تاریخ ..... نوع محصول ..... نحوه بهره برداری

ظرفیت تولید سالیانه ..... تاریخ تمدید اول ..... تاریخ تمدید دوم .....

مساحت کل زمین ..... مساحت مفید گلخانه .....

آیا گلخانه در محل تعیین شده احداث شده است؟ بلی خیر

آیا تاسیسات و ابنیه جانبی طبق نقشه و طرح تائید شده احداث شده است؟ بلی خیر

آیا آب قابل استفاده به اندازه مورد نیاز طرح تامین شده است؟ بلی خیر

روش آبیاری : .....

توضیحات در مورد آب : .....

آیا برق گلخانه تامین شده است؟ بلی خیر

آیا ژنراتور برق نصب شده است؟ بلی خیر

توضیحات در مورد برق : .....

آیا موارد فنی ساخت سازه و اسکلت گلخانه طبق نظام گلخانه رعایت شده است؟ بلی خیر

توضیحات در مورد سازه گلخانه ای : .....

آیا موارد فنی پوششهای گلخانه ای، تاسیسات و تجهیزات جانبی و داخلی گلخانه طبق نظام گلخانه رعایت شده است؟ بلی

خیر

نوع سوخت تامین شده: گاز برق نفت گاز سایر موارد

نوع منبع سوخت دوم: نفت گاز نفت سایر موارد

توضیحات در مورد پوشش گلخانه ای : .....

توضیحات در مورد تجهیزات جانبی : .....

آیا رعایت فواصل شده است؟ بلی خیر

فهرست و مشخصات تاسیسات و ابنیه احداث شده :

.....

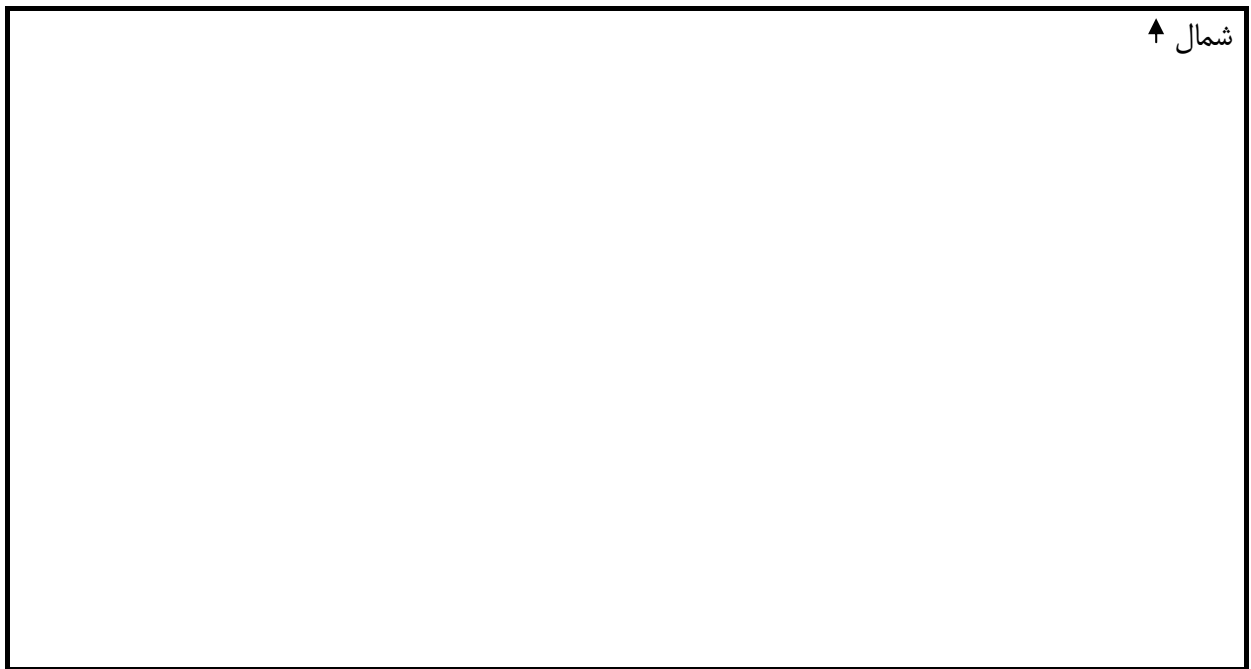

.....
.....

درصد پیشرفت عملیات احداث گلخانه و تجهیز آن :

.....
.....
.....

کروکی زمین گلخانه احداث شده :

نظریه کلی و نهائی کارشناس :

.....
.....
.....

نام و نام خانوادگی مهندس ناظر سازمان

..... نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان : .....

..... محل امضاء، مهر مهندسی و درج رتبه: .....

..... تاریخ بازدید و تکمیل فرم : .....

فرم شماره ۳

« گواهی پایان کار واحد پرورش قارچ خوراکی »

جهت صدور :

پروانه بهره برداری تمدید پروانه بهره برداری مجوز توسعه/مجوز نوسازی و بهسازی

- مشخصات متقاضی :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از

..... تاریخ تولد ..... آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن منزل

..... نام شرکت ..... شماره ثبت ..... مورخ ..... نام مدیرعامل

..... آدرس شرکت ..... شماره تلفن شرکت .....

شماره صدور پروانه ..... تاریخ ..... نوع محصول ..... نحوه بهره برداری ..... ظرفیت

تولید سالانه ..... تاریخ تمدید اول ..... تاریخ تمدید دوم .....

مساحت کل زمین ..... مساحت ابنیه احداث شده .....

آیا واحد پرورش قارچ در محل تعیین شده احداث شده است؟ بلی خیر

آیا تاسیسات و ابنیه جانبی طبق نقشه و طرح تأیید شده احداث شده است؟ بلی خیر

آیا آب قابل استفاده به اندازه مورد نیاز طرح تأمین شده است؟ بلی خیر

روش آبیاری : .....

توضیحات در مورد آب : .....

آیا برق واحد پرورش قارچ تأمین شده است؟ بلی خیر

آیا ژنراتور برق تأمین شده است؟ بلی خیر

توضیحات در مورد برق : .....

آیا موارد فنی ساخت سازه واحد پرورش قارچ طبق پلان اجرایی فاز ۲ تأیید شده توسط مهندس ساختمان رعایت شده است؟ بلی

خیر

توضیحات در مورد سازه واحد پرورش قارچ خوراکی : .....

آیا عایق بندی سالنهای پرورش قارچ، نصب تاسیسات و تجهیزات مورد نیاز جانبی و داخلی طبق نقشه فاز ۲ رعایت شده است؟ بلی

خیر

نوع سوخت تأمین شده: گاز برق نفت گاز سایر موارد

نوع منبع سوخت دوم: نفت گاز نفت سایر موارد

توضیحات در مورد عایق بندی سالنهای پرورش قارچ (با ذکر نوع عایق بندی) : .....

توضیحات در مورد تجهیزات جانبی : .....

آیا سالنهای پرورش قارچ دارای طبقه بندی استاندارد می باشد؟ بلی خیر

فهرست و مشخصات تاسیسات و ابنیه احداث شده :

.....
 .....
 .....

درصد پیشرفت عملیات احداث واحد پرورش قارچ و تجهیز آن :

.....
 .....
 .....

کروکی زمین واحد قارچ خوراکی احداث شده :

شمال ↑

نظریه کلی و نهائی کارشناس :

.....
 .....
 .....

نام و نام خانوادگی مهندس ناظر سازمان

..... نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان :

..... محل امضاء، مهر مهندسی و درج رتبه:

..... تاریخ بازدید و تکمیل فرم :

فرم شماره ۴

« فرم اعلام نواقص حین اجرای پروژه »

شماره : .....

تاریخ : .....

پیوست: .....

به : آقای / خانم / شرکت ..... به آدرس .....

از : سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان .....

موضوع : نواقص گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی

در بازدیدی که کارشناس این سازمان از محل گلخانه / واحد پرورش قارچ جنابعالی واقع در ..... در تاریخ..... به عمل آورده اند، جهت تکمیل پرونده باید اقداماتی به شرح زیر صورت گیرد :

-۱

-۲

-۳

-۴

-۵

.....

شایسته است به محض اصلاح و رفع نواقص فوق، مراتب را کتباً به این واحد اعلام نمایید تا پس از بازدید مجدد، طبق ضوابط اقدام لازم به عمل آید.

نام و نام خانوادگی مهندس ناظر:

مهر و امضاء.....

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....

ب – نمونه

پروانه ها

و

مجوزها

شماره : .....

تاریخ : .....

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

«موافقت اولیه»

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد .....

کد ملی .....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... با ایجاد ..... واحد

..... به مساحت ..... (مترمربع) زیربنا در زمینی به مساحت کل ..... (مترمربع) واقع در

شهرستان ..... بخش ..... روستای ..... موافقت می شود.

توضیح : صدور پروانه تاسیس منوط به ارائه اسناد و مدارک مثبت مورد نیاز و طی مراحل قانونی مربوطه بوده، و این گواهی به عنوان

موافقت اولیه هیچگونه تعهدی برای سازمان جهاد کشاورزی استان و سازمان صادرکننده ایجاد نمی کند.

سازمان نظام مهندسی کشاورزی

و منابع طبیعی استان

توضیح: مدت اعتبار این موافقت نامه از تاریخ صدور حداکثر یک سال می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد.
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تأسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه‌ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....
 شماره پروانه : .....
 تاریخ صدور : .....

محل الصاق عکس

وزارت جهاد کشاورزی
 سازمان جهاد کشاورزی استان

سازمان نظام مهندسی
 کشاورزی و منابع طبیعی استان

«پروانه تاسیس» واحد تولیدی گلخانه‌ای

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی ..... و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته
 فنی صدور پروانه گلخانه استان اجازه داده می شود:

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد ملی
 .....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....

در زمینی واقع در ..... به مساحت ..... مترمربع، گلخانه دائم در متراژ ..... مترمربع به تولید گل و گیاه

سبزی و صیفی توت فرنگی سایر محصولات به تولید سالیانه ..... تن/شاخه به آدرس

استان ..... شهرستان ..... بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی

از ..... اصلی فعالیت نماید.

.....
 رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

.....
 رئیس سازمان نظام مهندسی
 کشاورزی و منابع طبیعی استان

توضیحات :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور حداکثر یک سال می باشد.
- این پروانه غیر قابل انتقال می باشد.
- احداث گلخانه و ابنیه آن تغییر کاربری اراضی محسوب نمی شود (به شرط اخذ مجوزهای مربوطه).
- اجرای تعهدات متقاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور : .....

محل الصاق عکس

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

«پروانه تاسیس»

واحد تولیدی پرورش قارچ خوراکی

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی ..... و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته

فنی صدور پروانه استان اجازه داده می شود:

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد ملی

.....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....

در زمینی واقع در ..... به مساحت ..... مترمربع، واحد پرورش قارچ خوراکی در متراژ ..... مترمربع به تولید

قارچ دکمه ای صدفی به مقدار ..... تن، تولید سالیانه به آدرس استان ..... شهرستان .....

بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی از ..... اصلی فعالیت نماید.

.....

.....

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استانتوضیحات :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور حداکثر یک سال می باشد.
- این پروانه غیر قابل انتقال می باشد.
- احداث واحد پرورش قارچ و ابنیه آن تغییر کاربری اراضی محسوب نمی شود (به شرط اخذ مجوزهای مربوطه).
- اجرای تعهدات متقاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامين اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام نهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور: .....

محل الصاق عکس

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

«پروانه بهره برداری»

واحد تولیدی گلخانه‌ای

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی .....

و براساس مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه‌ای استان به موجب این پروانه به :
آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد
ملی .....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....

با توجه به پروانه تاسیس شماره ..... مورخه ..... اجازه داده می شود که در زمینی به مساحت .....
مترمربع گلخانه دائم ..... مترمربع با فضای باز تولیدی ..... مترمربع با حجم تولیدی سالانه ..... و
تاسیسات مورد نیاز شامل :

دفتر کار (مترمربع)	نگهبانی و اطاق کارگری (مترمربع)	انباری (مترمربع)	تاسیسات گرمایشی و سرماایشی و مخازن سوخت و تغذیه (مترمربع)	سردخانه، اطاق سورت و بسته بندی (مترمربع) (براساس نوع محصول)	استخر ذخیره آب (مترمکعب)

در شهرستان ..... بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی از .....
اصلی فعالیت نماید.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

توجه :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور دو سال می باشد.
- تمدید اول از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
- تمدید دوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
- تمدید سوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء

توضیح اینکه اجرای تعهدات متقاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد.
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادرشده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

محل الصاق عکس

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور: .....

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استانوزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان«پروانه بهره برداری»
واحد تولیدی قارچ های خوراکی

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی ..... و براساس مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های استان به موجب این پروانه به :

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد ملی .....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....

با توجه به پروانه تاسیس شماره ..... مورخه ..... اجازه داده می شود که در زمینی به مساحت ..... مترمربع واحد پرورش قارچ با سالنهای تولید به مساحت ..... مترمربع و تولید سالیانه ..... تن و تاسیسات مورد نیاز شامل:

تاسیسات گرمایشی و سرمایشی و مخازن سوخت (مترمربع)	سردخانه (اولیه و ثانویه) اطاق سورت و بسته بندی (مترمربع)	انباری (مترمربع)	نگهبانی و اطاق کارگری (مترمربع)	مشخصات سالن های پرورش قارچ			
				تعداد سالن ها	مساحت هر سالن (مترمربع)	مساحت کل (مترمربع)	قفسه بندی (مترمربع)

در شهرستان ..... بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی از ..... اصلی فعالیت نماید.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استانتوجه :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور دو سال می باشد.
  - تمدید اول از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
  - تمدید دوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
  - تمدید سوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
- توضیح اینکه اجرای تعهدات متقاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تأمین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تأسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور: .....

محل الصاق عکس

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استانوزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان

«مجوز تغییر کشت»

واحد تولیدی .....

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی .....

و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه ای استان به موجب این مجوز به :

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... متولد ..... کد ملی .....

..... و یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....

اجازه داده می شود که با توجه به پروانه بهره برداری شماره ..... مورخ ..... در گلخانه به مساحت .....

مترمربع محصول ..... کشت نماید.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

محل الصاق عکس

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور: .....

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استانوزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان

«مجوز توسعه»

واحد تولیدی .....

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی .....

و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه ای استان به موجب این مجوز به :

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... متولد ..... کد ملی

..... و یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....

اجازه داده می شود که با توجه به پروانه بهره برداری شماره ..... مورخ ..... در گلخانه به مساحت .....

مترمربع محصول ..... کشت نماید.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور: .....

محل الصاق عکس

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استانوزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان

«مجوز بهسازی و نوسازی»

واحد تولیدی .....

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی .....

و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه ای استان به موجب این مجوز به :

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... متولد ..... کد ملی

..... و یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... اجازه داده می شود که با

توجه به پروانه بهره برداری شماره ..... مورخ ..... در گلخانه به مساحت ..... متر مربع نسبت به بهسازی

و نوسازی اقدام نماید.

.....

.....

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات وارده از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراثت است و چنانچه وراثت یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

ج - جداول

جدول ضمیمه شماره ۱

مقایسه سه نوع سیستم کشت هیدروپونیک

مواد دانه‌بندی	NFT	پشم سنگ
واحدهای کاشت در این سیستم می‌تواند به طور مجزا یا مرتبط با هم باشد (سیستم می‌تواند چرخشی یا غیر چرخشی باشد).	واحدهای کاشت در این سیستم مرتبط با یکدیگر است (محلول در آن گردش داشته و بازیافت می‌شود)	واحدهای کاشت در این سیستم، به طور مجزا از یکدیگر است (مازاد محلول از آن خارج می‌شود)
برخی اوقات نمک‌های معدنی، به بعضی از مواد دانه‌بندی موجود در محیط مانند اسکوریا، می‌چسبند.	نمک‌های معدنی به ندرت در جوی‌ها یا کانال‌های کشت، تجمع پیدا می‌کند.	دارای قابلیت خروج نمک‌های معدنی از بستر، به نحوی سهل و سریع است.
معمولاً برای تعدادی از محصولات محیط کشت مورد استفاده مجدد قرار می‌گیرد.	هیچ بخشی از این سیستم دور انداختنی نیست.	قالب‌های پشم سنگ بعد از پایان یک دوره تولید، دور انداخته می‌شود.
نسبت آب، هوا متغیر است.	نسبت آب - هوا ثابت باقی می‌ماند.	نسبت آب - هوا، بین آبیاری‌های انجام شده تغییر می‌کند.
فشار لازم برای به جریان در آوردن مقدار آب کافی در سیستم آبیاری قطره‌ای، مورد نیاز است.	ریشه‌های حجیم و قوی برخی گیاهان مانند خیار می‌تواند مانع جریان آب در سیستم شود.	برای حفظ رطوبت قالب‌های پشم سنگ به ۱۵٪، آب دهی مازاد نیاز است.
-	برای جلوگیری از بروز حالت عدم تعادل در محلول غذایی همواره باید کنترل‌های لازم اعمال شود.	احتمال ایجاد عدم تعادل در ترکیب محلول غذایی، وجود ندارد
کشت در این سیستم برای بیشتر محصولات مناسب است.	کشت در این سیستم برای بیشتر محصولات به جز انواع گیاهان خانواده کدوئیان مناسب است.	کشت در این سیستم برای بیشتر انواع محصولات، مناسب است.

جدول ضمیمه شماره ۲
جدول کمی و کیفی آب و خاک در گلخانه ها

نام محصول	EC مناسب آب (میکروموس برسانتیمتر)	EC مناسب خاک	PH مناسب آب	PH مناسب خاک
گل‌های شاخه بریده (رز، گلایل، مریم و ژبربا و آلسترومریا و میخک و داودی)	محدوده ۱۰۰۰	محدوده ۱۰۰۰	کشت هیدروپونیک ۵/۴-۶ و بقیه کشتها ۶/۲-۶/۸	۶/۵ - ۵/۵ برای کشت هیدروپونیک و بقیه کشتها ۶-۷
گیاهان فصلی (همیشه بهار و اطلسی)	محدوده ۱۰۰۰	محدوده ۱۰۰۰	۶-۷	۶-۷
گیاهان آپارتمانی (کاکتوس، آگلونما، دیفن باخیا و فیکوس)	محدوده ۱۰۰۰	۱۰۰۰ - ۱۲۰۰	۶-۷	کاکتوسها ۶/۵-۷ و بقیه ۶-۷
درخت و درختچه های زینتی (نارون، بید، زبان گنجشک، یوکا و توری)	۱۰۰۰-۲۰۰۰	۱۰۰۰-۲۰۰۰	۶-۷	۶-۷
قارچ خوراکی	زیر ۷۰۰	۵۰۰-۱۰۰۰ (خاک پوششی)	۷	۶/۸-۷/۵ (خاک پوششی)
خیار سبز	تا حداکثر ۲۰۰۰	تا حداکثر ۲۰۰۰	۶/۵	۶/۵
گوجه فرنگی	تا حداکثر ۲۰۰۰	تا حداکثر ۲۰۰۰	۶/۵	۶/۵
توت فرنگی	تا حداکثر ۱۰۰۰	تا حداکثر ۱۰۰۰	۶	۶
گیاهان دارویی (رزماری، اسطوخودوس، آویشن و به لیمو)	حداکثر ۳۰۰۰	کمتر از ۴۰۰۰	به غیر از به لیمو که ۶/۵-۷/۳ است بقیه ۶-۸	رزماری ۶/۸ اسطوخودوس ۶/۴-۸/۲ آویشن ۴/۵-۷/۳ به لیمو ۵-۶/۵
زعفران	زیر ۲۰۰۰	زیر ۲۰۰۰	۷-۸	۷-۸

منابع مورد استفاده:

۱. مدیریت گلخانه (تکنولوژی تولید محصولات گلخانه‌ای) - تألیف دکتر محمدرضا حسندخت - انتشارات مرز دانش - ۱۳۸۴
۲. مدیریت گلخانه (جلد ۱ و ۲)، تألیف پاول. وی. نلسون، ترجمه و انتشار سازمان پارکها و فضای سبز شهر تهران - تابستان ۱۳۷۴
۳. مجموعه مقالات اولین سمپوزیوم بررسی وضعیت موجود سازه‌ها و اتوماسیون گلخانه‌ای در ایران و راهکارهای توسعه - وزارت جهاد کشاورزی - خرداد ۱۳۸۲ - محلات
۴. مجموعه مقالات همایش تکنولوژی تولیدات گلخانه‌ای - ناشر سازمان انتشارات - جهاد دانشگاهی واحد گیلان - ج اول - انتشار ۱۳۸۴
۵. تهیه بسترکشت، تغذیه و آبیاری در محصولات گلخانه‌ای - ترجمه و تدوین دکتر سیدجلال طباطبایی، دکتر محمد جعفر ملکوتی - انتشارات سنا - تابستان ۱۳۸۴ (وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور باغبانی)
۶. ضوابط و معیارهای تدوین شده در خصوص دستورالعمل‌های صدور پروانه‌های تاسیس، بهره‌برداری واحدهای گلخانه‌ای - سازمان جهاد کشاورزی استان تهران
۷. نظریه‌های فنی موسسات تحقیقاتی

خواننده گرامی

دفتر نظام فنی اجرایی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، با گذشت بیش از سی سال فعالیت تحقیقاتی و مطالعاتی خود، افزون بر چهارصد عنوان نشریه تخصصی- فنی، در قالب آیین‌نامه، ضابطه، معیار، دستورالعمل، مشخصات فنی عمومی و مقاله، به صورت تالیف و ترجمه، تهیه و ابلاغ کرده است. نشریه حاضر در راستای موارد یاد شده تهیه شده، تا در راه نیل به توسعه و گسترش علوم در کشور و بهبود فعالیت‌های عمرانی به کار برده شود. فهرست نشریات منتشر شده در سال‌های اخیر در سایت اینترنتی <http://tec.mporg.ir> قابل دستیابی می‌باشد.

دفتر نظام فنی اجرایی

Islamic Republic of Iran
Vice Presidency for Strategic Planning and Supervision

Greenhouse Development Criteria
Executive Regulations and Guidelines of
Greenhouses

Office of Deputy for Strategic Supervision
Bureau of Technical Execution System
<http://tec.mporg.ir>

Jihad-e- Agriculture Ministry
Deputy of Plants Production Affairs
Orno.mental and Medicinial Plants Affairs
Bureau
<http://agron.agri-jahad.ir>

این نشریه

با عنوان دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها شامل کلیه دستورالعمل‌ها، مقررات اجرایی و فرآیندهای تهیه و تصویب طرحها و احداث گلخانه‌ها و مجتمع‌های گلخانه‌ای در کشور می‌باشد که در راستای مقررات ملی کشاورزی تهیه و تدوین گردیده است. این مقررات روابط ارائه دهندگان خدمت (مهندسين کشاورزی) و گیرندگان خدمات را سامان می‌دهد.